TÁRSADALMI PROBLÉMÁK INNOVATÍV MEGOLDÁSAI

Innovációs kutatások az ELTE-n

2022

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ PROJEKT

Készült az Eötvös Loránd Tudományegyetem
Innovációs Központ gondozásában.
A kiadvány egészében vagy részleteiben
csak a forrás megjelölésével idézhető.
A kiadásért felel: Magyar Dániel, igazgató
Szerkesztés lezárva: 2022. 08. 15.
Nyomdai előkészítés, kivitelezés: ELTE Eötvös Kiadó Kft.

Eötvös Loránd Tudományegyetem Innovációs Központ
1053 Budapest, Kecskeméti utca 10–12.
Levelezési cím: 1053 Budapest, Egyetem tér 1-3.
innovacio@innovacio.elte.hu

A kiadvány a 2019-1.2.1-EGYETEMI-ÖKO-2019-00004 azonosító számú
projekt keretében a Kulturális és Innovációs Minisztérium Nemzeti
Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból nyújtott támogatásával,
a 2019-1.2.1-EGYETEMI-ÖKO pályázati program
finanszírozásában valósult meg.

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ PROJEKT

BEVEZETÉS

Bár nyilvánvaló, hogy történelmünk során egy-egy társadalmi innováció (pl. szervezett oktatás bevezetése) kiemelten jelentős hatást gyakorolt az akkori társadalmi-gazdasági viszonyokra, maga a társadalmi innováció mint tudományos paradigma mindössze néhány évtizedes múlttal rendelkezik. A tudományos előrejelzések szerint ugyanakkor a következő években jelentősen nőni fog a társadalmi innovációhoz kapcsolódó munkahelyek száma, és egyre több jelentős innovációs válasz erről a területről érkezik majd, hiszen az új technológiai vívmányok elterjedéséhez és társadalmi-gazdasági beágyazódásához új társadalmi és üzleti modellekre lesz szükség.

Nem véletlen, hogy Carlos Moedas, az Európai Bizottság Kutatásért, Innovációért és Tudományért felelős biztosa 2018-ban a következőt mondta: „Az Európai Unióban több pénzt fogunk fordítani a társadalmi innovációra; nem azért, mert trendi – hanem azért, mert hisszük, hogy az innováció jövőjét a társadalmi innováció jelenti." Szavai fontos paradigmaváltást jeleznek: a *társadalmi innováció* többé már nem csupán egy érdekes új koncepció, hanem az *innovációs mainstream* részévé vált. Ezt látszik alátámasztani az is, hogy meghatározó kutatóintézetek portfóliójában folyamatosan erősödik a társadalmi innovációs terület. Így kulcsfontosságú, hogy ezen a területen is – ahol adott esetben gyorsabb felzárkózás lehetséges a világ élvonalához – erős nemzeti kompetenciákat építsünk ki, és behozzuk Magyarország lemaradását. Ez a célja az Eötvös Loránd Tudományegyetemnek, nevezetesen: hogy *társadalmi innovációs kompetenciá*val segítse a *nemzeti innovációs ökoszisztéma* szereplőit abban, hogy társadalmi innovációk területén magasabb szintre léphessenek. Egyetemünk több eszköz segítségével valósítja meg ezt a küldetését, így például a *Társadalmi Innovációs Nemzeti Laboratórium (TINLAB)* létrehozásával és vezetésével, vagy az *Európai Innovációs és Technológiai Intézet* egész Európán átívelő kulturális és kreatív ipari innovációs közösségében való részvételével *(EIT Culture & Creativity Innovation Community – EIT CCSI KIC)*, ami önmagában is egyedülálló eredménynek számít a hazai innovációmenedzsmentben. Kiadványunkban ez a terület kap kiemelt figyelmet, és a – karonkénti bontású – kompetenciák gyűjtésének most ez a vezérfonala. Az *egyetemi innovációs* ökoszisztéma pályázat keretében az ELTE a külső partnerek számára is elérhető társadalmi innovációs kompetenciáit gyűjtötte össze és ajánlja a tisztelt Olvasók figyelmébe.

A területtel azért is érdemes kiemelten foglalkozni, mert a társadalmi innovációs folyamatok lényegileg különböznek a természettudományos K+F+I szegmens működésétől: míg a klasszikus technológiai innovációs területek kutatás-fejlesztési fázisai ténylegesen meg tudnak valósulni egy-egy zárt laborban vagy viszonylag szűk közreműködői kör bevonásával (pl. gyógyszerfejlesztési fázisok), addig a társadalmi innováció jellegzetessége, hogy először a kutatási eredmények kisléptékű validálása, tesztelése történik valós környezetben (egy intézményben, településen, programsorozaton stb.). Ez vezet el aztán a társadalmi innovációs „termék" prototípusához. A társadalmi/társadalomtudományi típusú K+F+I folyamathoz tehát széleskörű partnerségre és nagyfokú hálózatosodásra van szükség – egyrészt jellegéből adódóan, másrészt amiatt, mert a problémagazdák és a fejlesztők maguk a társadalmi szereplők. Az ilyen típusú együttműködések dedikált színtere lesz a közeljövőben a korábban említett *EIT CCSI KIC* is, amelynek keretein belül az ELTE – többek között – a *kulturális alapokon nyugvó társadalmi innováció*val összefüggő tevékenységekben vállal majd aktív szerepet, erősen támaszkodva a *TINLAB* működése során szerzett tapasztalataira. Talán ez a gyűjtemény hozzájárul ahhoz is, hogy minél több kompetens Partner jelezze érdeklődését, csatlakozását a tevékenységekhez, így elősegítve környezetünk és társadalmunk – a világ – jobbá tételét! Várjuk Önöket és jó olvasást kívánunk!

Magyar Dániel
igazgató
ELTE Innovációs Központ

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Kar

Megújult európai fogyasztói adásvétel és a digitális tartalomszolgáltatás szabályozásának implementációja Magyarországon – egy versenyképességi kihívás a kkv-szektor számára

Kutatásvezető: Dr. Darázs Lénárd

ELTE Állam-és Jogtudományi Kar
Polgári Jogi Tanszék
darazs@ajk.elte.hu

ELTE | ÁJK
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR

Megújult európai fogyasztói adásvétel és a digitális tartalomszolgáltatás szabályozásának implementációja Magyarországon – egy versenyképességi kihívás a kkv-szektor számára

Milyen problémára keres megoldást?

A magyar fogyasztóvédelmi magánjogban 2022. január 1-jén egy fontos paradigmaváltással felérő új szabályozás lépett hatályba, amely két európai uniós irányelvet egyszerre implementál a nemzeti jogba. Egyrészt megújult a fogyasztók millióit érintő fogyasztói adásvétel hibás teljesítésének (szavatosság, jótállás) szabályozása. Másrészt új szabályozásként jelenik meg a fogyasztó részére nyújtandó digitális tartalomszolgáltatás és digitális szolgáltatás szerződése, valamint olyan ingó dolgok adásvétele, amelyekben digitális elem található. A szabályozás fókuszában áll a fenti szerződéses konstrukciók szerződésszerűsége és a szerződésszegés kérdése. Olyan technológiai fogalmak válnak szerződésszerűségi kritériummá, mint pl. az interoperabilitás, valamint megjelenik a fogyasztói adatok ellenértékként kezelésének problematikája. A szabályozás rendkívül kazuisztikus, nehezen illeszthető a nemzeti jogba, miközben a 2022. január 1. után megkötött szerződésekre már alkalmazni kell. Mivel a fogyasztókkal kötött szerződésekről van szó, ez kiemelt társadalmi-gazdasági kihívásként jelentkezik, hiszen a problémakör naponta több millió fogyasztót érint. Ugyanakkor a vállalkozások (főleg a kkv-k) számára mindez erős üzleti kockázatot és egy széleskörű megfelelőségi kényszert jelent, miközben a technológiai fogalomrendszer jogi adaptációja még nem történt meg.

Milyen módon oldja meg a problémát?

Az európai szabályozás motivációja és indokolása, az implementált irányelvek szakpolitikai környezetbe *(Európai Fogyasztóvédelmi Stratégia)* illeszkedése, a technológiai és digitalizációs vonatkozások jogi összefüggéseinek feltárása, a nemzetközi megoldások jogösszehasonlító megismerése, valamint a magyar jogi illeszkedés optimális meghatározása tudományos kutatást igényel. A projektben széles körű hálózatosodás (szakmai egyeztetések, konferenciák, hálózatépítési *workshop*ok) valósult(ak) meg az alábbi szereplőkkel: fogyasztóvédelmi szakmai/társadalmi szervezetek, kormányzati szervek, tudásközpontok, társadalmi szervezetek, ügyvédek és cégjogászok, kkv-k.

Kutatási eredmények

A projekt keretében 3 tudományos konferencia valósult meg, ahol a projektvezető tudományos előadást tartott. Ezeken mintegy 120 fő jelenléttel, további 200 fő online vett részt. Megjelenés alatt áll két MTA 'A'-listás tanulmány. A projektbe 3 fő MA-hallgató és 1 fő PhD-hallgató került bevonásra.

Társadalmi innovációs vonatkozások

Lehetőség nyílt mintegy 40 vállalkozó képviselőjével személyes konzultációra a szabályozás tartalmát és kihívásait illetően, amely a kkv-k konkrét igényeinek felmérését is szolgálta. A projekt innovációs eredménye egy „Fogyasztóvédelmi *Complience Check-List* kkv-k számára" című útmutató. Ez olyan átlátható és praktikus megfelelőségi szempontrendszert ír le, amely eligazításként szolgál arra, hogy milyen szempontok szerint kell kiépíteniük a témakörbe tartozó szerződéseiket, hogy azok megfeleljenek a szerződésszerűségi kritériumrendszernek és a fogyasztóvédelmi követelményeknek.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Digitális játékra épülő autizmus-szűrőrendszer érzelmi arckifejezés alapú szűrőalgoritmusa első változatának kialakítása – SHAKES projekt

Kutatásvezető: Dr. Győri Miklós

ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
Gyógypedagógiai Pszichológiai Intézet
gyori.miklos@barczi.elte.hu

ELTE | BGGYK
BÁRCZI GUSZTÁV GYÓGYPEDAGÓGIAI KAR

Digitális játékra épülő autizmus-szűrőrendszer érzelmi arckifejezés alapú szűrőalgoritmusa első változatának kialakítása – SHAKES projekt

Milyen problémára keres megoldást?

Az autizmus az emberi idegrendszeri és pszichológiai fejlődés és működések sajátos, atipikus változatainak spektruma. Nagyon egyéni mintázatokban jelentkezik, de a támogatási és oktatási szükségletek már kora gyermekkortól kezdve fennállnak, és – változó intenzitással és formában, de – egész életen át fennmaradnak. Ezért kulcsfontosságú a megfelelő szakértelemmel nyújtott autizmus-specifikus támogatás. Ennek pedig előfeltétele az autizmus minél korábbi felismerése. Noha ezen a téren óriási fejlődés ment végbe az elmúlt évtizedekben, az autizmus enyhébb, jó értelmi és nyelvi képességek hátterén megjelenő változatainak diagnózisa gyakran ma is csak iskoláskorban vagy még később történik meg. Az autizmusban érintett emberek, családjaik, tágabb közösségeik és a társadalom egészének közös érdeke, hogy minél korábbi életkorra vigyük az autizmus felismerését, minden esetben.

Hogyan oldja meg a problémát?

A SHAKES projekt célja egy digitális játékon alapuló multimodális interaktív rendszer megtervezése, megvalósítása és kipróbálása az autizmus enyhe, jó képességekkel társuló eseteinek szűrésére óvodáskorban. Távlati célunk ezzel az autizmus szűrésének hatékonyabbá tétele – mind a szükséges szakértői humán erőforrások felhasználását, mind a szűrési folyamat érzékenységét és pontosságát tekintve. A TINLAB projekten belül az automatizált érzelemfelismerésen alapuló szűrőalgoritmus első változatának kidolgozását vállaltuk.

Kutatási eredmények

A TINLAB projekt kereteiben a már korábban összegyűjtött adatainkat elemeztük. Ezek 31 tipikusan fejlődő és 29 autizmussal diagnosztizált óvodáskorú gyermektől származnak, s egyrészt a játék prototípusában mutatott viselkedéseikre, másrészt pszichológiai felmérésekből kapott eredményeire vonatkoznak. Statisztikai eszközökkel, 3 nagy lépésben végeztük az elemzéseket. Olyan szűrőalgoritmust tudtunk így kialakítani, amely a mintánkban szereplő gyermekeket 84,6 %-ban helyesen sorolta be az autizmussal élő, illetve tipikusan fejlődő csoportokba. Ez igen biztató első lépést jelent a végleges szűrőalgoritmus kialakítása felé vezető úton.

Társadalmi innovációs vonatkozások

Eredményeink közvetlenül még nem hasznosíthatóak társadalmi célokra, de fontos haladást jelentenek a szűrőalgoritmus és a teljes szűrőrendszer konceptuális véglegesítése felé. Kutató-fejlesztő munkánk „melléktermékei" pedig apró, de fontos adalékokkal szolgáltak mind az alkalmazott technológiák (pl. automatizált érzelemfelismerés) hasznosíthatóságához, mind az autizmus jelenségkörének még alaposabb megértéséhez.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

„Együtt oktatunk!”

Participatív felsőoktatási módszertan kidolgozása

Kutatásvezető: Dr. Könczey György

ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
Fogyatékosság és Társadalmi Részvétel Intézet
konczei.gyorgy@barczi.elte.hu

ELTE | BGGYK
BÁRCZI GUSZTÁV GYÓGYPEDAGÓGIAI KAR

„Együtt oktatunk!" Participatív felsőoktatási módszertan kidolgozása

Milyen problémára keres megoldást?

A gyógypedagógiai felsőoktatásban tanulók gyakran nem találkoznak olyan felnőttekkel, akik fogyatékossággal élnek. A fogyatékossággal élő felnőttek pedig jellemzően nem vesznek részt a róluk szóló tudás, a számukra szükséges szolgáltatások létrehozásában, fejlesztésében.

Milyen módon oldja meg a problémát?

A kutatási projekt keretében kidolgozott módszertan többtanáros modellel, szupervízióval és árnyékoktatók jelenlétével támogatja a résztvevők és a fogyatékossággal élő felnőttek közös munkáját. A kurzusok tervezése és megvalósítása együtt zajlik a fogyatékossággal élő participatív oktatókkal; a közös projektmunkák pedig erősítik a szereplők sikeres kommunikációját az egyetem falain kívül is.

Kutatási eredmények

A gyógypedagógus résztvevők véleménye alapján az *„Együtt oktatunk!"* participatív módszertan gazdagítja a fogyatékossággal élő felnőttekkel kapcsolatos tapasztalataikat. A pedagógus résztvevők többsége fontosnak találja ezeket a találkozásokat iskolai munkájukhoz.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A módszertan a pedagógia, a szociálpedagógia és a szociális munka felsőoktatási, felnőttoktatási képzési repertoárját bővítheti és színesítheti, valamint eszköz lehet a fogyatékossággal élő személyek bevonására ipari innovációk és közszolgáltatás-fejlesztések során.

Disability/Studies/ and Social/Innovation Lab

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
Gyógypedagógiai Pszichológiai Intézet
és ELTE Informatika Kar
Mesterséges Intelligencia Tanszék

IKT alapú diagnosztikus eszköz-, és tudásfejlesztés

Kutatásvezető: Dr. Mohai Katalin

ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
Gyógypedagógiai Pszichológiai Intézet
mohai.katalin@barczi.elte.hu

ELTE | BGGYK
BÁRCZI GUSZTÁV GYÓGYPEDAGÓGIAI KAR

Milyen problémára keres megoldást?

A pedagógia határterületét képező gyógypedagógia és pszichológia világában egyre szükségesebbé válik a hazai diagnosztikai munka minőségének javítása, amiben jelentős szerepet játszhat a digitális technológia megfelelő kiaknázása. Gyors ütemben fejlődő világunkban nemcsak a technológia területén tapasztalunk egyre nagyobb változásokat, hanem a gyermekek egyéni szükségleteinek felismerésére irányuló igény is mind hangsúlyosabbá válik. A technológia és a gyermeki igények felismerésének metszéspontjában fogalmazódik meg sürgető feladatként, hogy hazánkban is korszerű eszközök álljanak rendelkezésre az egyéni különbségek pontos beazonosítására. A diagnosztikát, a mérést és az értékelést is újra kell gondolni a 21. századi – nem csupán az információs iparágban elért, hanem az egész társadalmat érintő – rapid változások szempontjából. A digitális technológia használata komoly potenciált rejt magában a szükségletekhez igazodó, optimalizált, széles értelemben vett (az iskolai helyzetet magában foglaló, de azon túl is mutató) tanítási, tanulási és természetesen diagnosztikus folyamatokban egyaránt. Az új módszertani és fejlesztési irányok megteremtik a lehetőséget a digitalizált eljárások szűrési és diagnosztikai hangsúlyú felhasználására.

Milyen módon oldja meg a problémát?

Jelen projektben fő célkitűzésünk egy webes diagnosztikai alkalmazás kidolgozása, mely segíti a pszichológus, gyógypedagógus, pszichiáter szakemberek állapotmegismerő, diagnosztikus munkáját azáltal, hogy az infokommunikációs technológiák segítségével növelik a tesztek diagnosztikus érzékenységét, lehetővé teszik a szükségletalapú adaptációt. A webes alkalmazásban az ingeranyag exponálása, az instrukció és a válaszadás lehetősége is a vizsgált személy igényeihez illeszthető. Az adaptív algoritmus gyorsítja bizonyos tesztek elvégzését, kiküszöbölve a fáradás hatását, növelve a motivációt. A webes alkalmazás jellegéből kifolyólag segíti az ellátást igénylő kliensek (gyermekek) egyenlőbb hozzáférési esélyeit. Az azonnali (online) kiértékelés lehetősége mind az érintett gyermek, mind a szakemberek számára lerövidíti a kompetens döntésekhez szükséges időtartamot, továbbá hozzájárul a költséghatékony ellátáshoz. Összességében a digitális interfész számtalan lehetőségét felhasználva (tablet, okostelefon, laptop stb.) optimalizált, költséghatékony és precízebb vizsgálat keretében nyílik lehetőség a kognitív architektúra atipikus mintázatainak feltárására. Mindez jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a speciális szükségletű gyermekek és családjaik számára egyéni szükségleteken alapuló intervenció kerüljön kidolgozásra és megvalósításra.

Kutatási eredmények

Összesen négy digitális online teszt kidolgozását és fejlesztését valósítottuk meg. A tesztek mindegyike a végrehajtó kognitív működés egy-egy aspektusának mérésére irányul azért, mert az iskolai alulteljesítés, specifikus tanulási zavarok hátterében gyakran e terület érintettsége (is) fennáll.
'London Torony' Adaptív Teszt – Tervezés, stratégiaalkotás mérésére
Folyamatos teljesítményteszt (CPT) – Figyelem, vigilancia és gátlás mérésére
Corsi Adaptív tesztek: *Corsi* Előre AdaptívTeszt – Téri munkaemlékezet mérésére
Corsi Fordított Adaptív Teszt – Téri munkaemlékezet mérésére

A klasszikus neuropszichológiai tesztek adaptív formába történő átültetésének első lépésenként olyan keretrendszert dolgoztunk ki, amely lehetővé teszi azok alkalmazását többféle eszközön. A keretrendszer három nagyobb fázist foglal magába. Első a *Betanítás*, melynek során a személynek lehetősége nyílik az interfésszel ismerkedni, a feladatot megérteni. Ezt követi a *Szintfelmérés*, melynek célja, hogy az adott vizsgálati személy képességeit felbecsülje, ez képezi a tesztelés szint kiindulópontját. Végül következik az éles *Tesztelés*, amikor a szintfelmérés során kapott érték alapján különböző nehézségi fokú feladatokat generál a számítógép (adaptív algoritmus). Ez lehetővé teszi, hogy az 'éles' tesztelést megelőzően hozzászoktassuk a vizsgálati személyt (v.sz.) a szituációhoz, ráhangoljuk a válaszadás módjára. Ehhez multimédiás elemeket építettünk be az alkalmazásba (hangfájlokat és animációt). Ezt követően egy ún. ellenőrző szakaszban a v.sz. korrektív visszajelzést kap a feladat megoldásáról, ezáltal a felhasználó szakember is ellenőrizheti a megfelelő feladatmegértést. A tesztek egységes struktúrája megkönnyíti a v.sz. feladathoz való adaptálódását. A kiértékelés szintén automatizált, a különböző vizsgálati paraméterek, tesztpontszámok egy összesített kimenti eredményben (*output*ban) jelennek meg.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A tanulói sokszínűség és az oktatást érintő egyéni szükségletek megismerésében már elindult a lehetséges technológiai innovációk szisztematikus vizsgálata. A digitális tesztelés innovatív felhasználási formája számos szinten megvalósulhat: a diagnózistól az egyénre szabott fejlesztésen át a teljesítmény aggregált, rendszerszintű monitorozásáig. Kutatásunk hozzájárul a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodó ellátás, a befogadó oktatás és a személyre szabott tanulás előmozdításának facilitálásához.

Digitális diagnosztikus keretrendszerünk hatékony eszköze lehet a technológiaalapú támogatás, a diagnosztikus mérés–értékelés és a megfelelően koordinált szolgáltatások innovatív implementációjának.

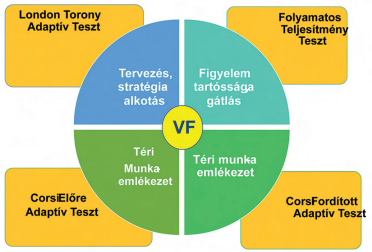

1. ábra: Online digitális diagnosztikus keretrendszerbe integrált tesztek (VF: végrehajtó funkciók)

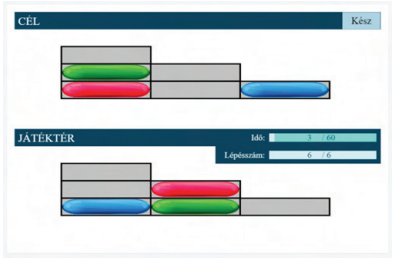

2. ábra: 'London Torony' Adaptív Teszt képernyőfelülete

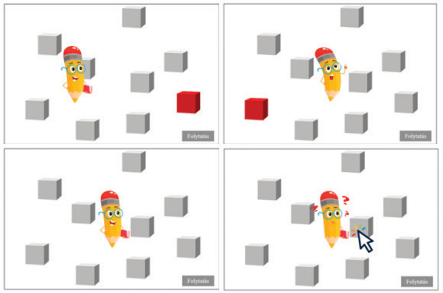

3. ábra: Corsi Előre Adaptív Teszt multimédiás elemekkel gazdagított "Betanító" rész képernyőfelülete

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Egy fogyatékos személyek inkluzív társadalmi részvételét segítő szemléletformáló program hatásvizsgálata

Kutatásvezető: Dr. Perlusz Andrea

ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
Gyógypedagógiai Módszertani és Rehabilitációs Intézet
perlusz.andrea@barczi.elte.hu

ELTE | BGGYK
BÁRCZI GUSZTÁV GYÓGYPEDAGÓGIAI KAR

Egy fogyatékos személyek inkluzív társadalmi részvételét segítő szemléletformáló program hatásvizsgálata

Milyen problémára keres megoldást?

A hazai foglalkoztatáspolitikák fontos eleme a hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok foglalkoztathatóságának elősegítése; a munkaerőpiactól tartósan távol lévő személyek (re)integrációja, munkaerőpiaci versenyképességük támogatása. Mindez azonban elképzelhetetlen a társadalom és a vállalati szféra szemléletformálása nélkül, amelyhez az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód követelménye és a diszkrimináció tilalmának törvényi szabályozása jó alapot ad. Ugyan az állam a jogi környezet fejlesztésével is törekszik a fogyatékos emberek társadalmi inklúziójának elősegítésére, azonban ez önmagában nem elegendő a társadalomban uralkodó túlnyomóan negatív attitűdök megváltoztatására, a fogyatékossággal élő emberekkel való találkozás „tabuinak" feloldására.

Milyen módon oldja meg a problémát?

Piaci környezetre tervezett hatékonyságméréssel kísért szemléletformáló programunk célja hogy közelítse a fogyatékossággal élő személyeket és a munkáltatókat, annak érdekében, hogy a negatív viszonyulás megváltoztatható legyen és a munkáltatók befogadó szemléletet tükrözzenek. Célunk a fogyatékos személyekhez kötődő sztereotípiák, előítéletek felülírása új társadalmi konstrukciókkal, elérve, hogy a tanulásban, a munkában, az életkörülményekben, a társadalmi létezésben egyaránt biztosítva legyen a fogyatékossággal élő személyek számára az esélyegyenlőség és a méltányosság.

Személetformáló programunkat fogyatékos személyek aktív részvételével alkottuk meg, illetve a megvalósításban is közösen veszünk részt, elősegítve a *participáció*t és az *empowermentet*.

Kutatási eredmények

Szemléletformáló programunk eredményességét vizsgáló kutatási eredményeink alapján megállapítható, hogy a Solomon-féle négycsoportos kísérleti elrendezés alkalmas a szemléletformáló program hatásának vizsgálatára. Ezen felül a MAS (The Multidimensional Attitudes Scale Toward Persons With Disabilities) hallássérült emberekre és mozgássérült emberekre vonatkoztatott skálái alkalmasak a résztvevők attitűdjeinek feltérképezésére és a változás detektálására. Első eredményeink azt mutatják, hogy a szemléletformáló program a résztvevők attitűdjét pozitívabb irányba változtatta mindkét érintett csoporttal kapcsolatban.

Társadalmi innovációs vonatkozások

Kutatásunk végterméke egy innovatív, tudományos eredményekre alapozott fogyatékos személyekkel kapcsolatos szemléletformáló program, illetve annak kvantitatív kutatással, hatásvizsgálattal bizonyított eredményei, melyek hosszú távon validdá és megbízhatóvá tehetik a programot. Programunk egyediségét nemcsak a tudományos alapokra helyezés, de már a programalakítás folyamata is bizonyítja, hiszen kevés az olyan hazai szemléletformáló tevékenységek száma, melyek fogyatékos személyek bevonásával kerülnek megalkotásra és megvalósításra. Programunk társadalmi innovációs jó gyakorlatként összekötheti az egyetemi szférát és a munkaerőpiacot.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

A fogyatékossággal élő embereket támogató,

a formális és az informális szektorok ökoszisztémájában létrejött társadalmi innovációk a COVID–19 járvány idején

Kutatásvezető: Dr. Tausz Katalin

ELTE Társadalomtudományi Kar
tausz.katalin@tatk.elte.hu

ELTE | BGGYK
BÁRCZI GUSZTÁV GYÓGYPEDAGÓGIAI KAR

A fogyatékossággal élő embereket támogató, a formális és az informális szektorok ökoszisztémájában létrejött társadalmi innovációk a COVID–19 járvány idején

Milyen problémára keres megoldást?

A COVID–19-járvány a társadalom minden szintjét és csoportját érintette, így a fogyatékossággal élő gyermekeket, felnőtteket és családjaikat, a helyi közösségeket, valamint a közszolgáltatásokat is. Minden szereplőnek komoly kihívásokkal kellett szembenéznie és megoldások keresésére, új eszközök, erőforrások alkalmazására volt szükség. Kutatásunkban azt vizsgáljuk, hogy a járvány alatt mennyire voltak hozzáférhetőek és mennyire támogatták a fogyatékossággal élő személyek aktív közösségi és társadalmi részvételét a mindenkinek szóló köz-, és a specializált szolgáltatások; illetve, hogy milyen innovatív gyakorlatok, együttműködések születtek a fogyatékos emberek és családjaik, valamint a helyi közösségek és az ellátórendszer között.

Milyen módon oldja meg a problémát?

E kutatási projekt során többféle módszert alkalmazunk, többek között az *ENSZ Washington Group on Disability Statistics* mérőeszközét adaptálva kérdőíves vizsgálatot végzünk két településen, félig strukturált interjúkat készítünk fogyatékos személyekkel és/vagy családtagjaikkal, szakértői interjúkat veszünk fel a szolgáltatások szakembereivel és hálózatelemzést készítünk az intézményközi kapcsolatok feltárására.

Kutatási eredmények

A kutatás kezdeti szakaszában járunk. Jelenleg a jelzett időszakra vonatkozó, az európai térséget érintő, a jóléti ellátórendszerre fókuszáló tudományos közlemények feldolgozásával egy nemzetközi publikációra szánt szakirodalmi áttekintésen (*literature review*-n) dolgozunk.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A tudományos eredményeken kívül azt várjuk, hogy a kutatás tanulságai és a feltárt jó gyakorlatok hozzájárulhatnak a szolgáltatási rendszer fejlesztéséhez is.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Tanárok jólléte
Magyarországon

Kutatásvezető: Dr. Csizér Wein Katalin

ELTE Bölcsészettudományi Kar
Angol-Amerikai Intézet
wein.kata@btk.elte.hu

ELTE | BTK
BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR

Tanárok jólléte Magyarországon

Milyen problémára keres megoldást?

Jelen kutatásunkkal három társadalmi probléma megoldásának elősegítését tűztük ki célul:

1) a pedagógusképzésre felvételizők számának csökkenése;
2) a pályát elhagyó vagy a pályát el sem kezdő pedagógusok számának növekedése;
3) a pályán lévő pedagógusok munkahelyi elégedetlenségének növekedése.

Ezen problémák tartós megoldását nemcsak a pedagógusbérek emelése jelenti, hanem komplex módon kell vizsgálni a tanárok jóllétét Magyarországon, hogy megoldásokat tudjuk kínálni az oktatáspolitikával foglalkozók számára. Ezért kutatási célunk annak feltárása, hogy melyek azok a tényezők, amelyek leginkább hozzájárulnak a tanárok jóllétéhez.

Milyen módon oldja meg a problémát?

Kutatásunk résztvevői középiskolai tanárok három tudásterületről (humán műveltségterület, természettudományok és idegennyelv-oktatás; N=64). A mintába került tanárok karrierjük különböző állomásainál tartanak, és több dimenzió alapján mértük fel a jóllétüket. A nemzetközi szakirodalom és a témával kapcsolatos kérdőívek áttekintése után a következő két téma vizsgálatát találtuk indokoltnak:

1) az iskolai légkörrel és a külső feltételekkel kapcsolatos attitűdök;
2) a tanár személyes vonásaihoz és tapasztalataihoz kapcsolódó attitűdök.

Kutatási eredmények

Kérdőívünk megbízhatóan méri a jólléthez kapcsolódó tényezőket. Az eredményeink optimizmusra adhatnak okot, mert a negatív érzelmeket és demotivációt mérő *item*ekből készített összetett skálák alacsony átlagot értek el, míg a pozitív érzelmek és a professzionális tanári magatartás magas átlagokat mutattak.

A legtöbb korrelációt a 'negatív érzelmekkel' kapcsolatosan találtuk, ezt követik a 'reziliencia' és a 'pozitív érzelmek' és 'értelmes munka' mutatók.

A legerősebb korrelációkat a következő skálák között találtuk: 'kollegiális vezetési stílus' és 'professzionális tanítási magatartás'; 'értelmes munka' és 'pozitív érzelmek'; 'demotiváció' és 'negatív érzelmek'; 'értelmes munka' és 'bevonódás'.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A *jóllét* fogalma igen összetett, szerepet játszanak benne az egyén tapasztalatai, egyes személyiségvonásai és az a szélesebb társadalmi kontextus is, ami az emberek életét befolyásolja. Ilyen értelemben a tanári jóllét vizsgálatát sem szűkíthetjük le pusztán az egyén tulajdonságaira és tapasztalataira, hanem figyelembe kell vennünk tapasztalatait az intézménnyel kapcsolatban, ahol dolgozik, valamint a munkájához kötődő, a tanári hivatással kapcsolatos rendszerszintű kereteket és korlátokat. Mivel a tanári jóllét meghatározóit felfoghatjuk dinamikus rendszerként is, így be kell látnunk, hogy önmagukban sem a külső, sem a belső tényezők nem meghatározóak: *a tanári jóllét kulcsa a tényezők összefüggéseiben keresendő*. Így bár talán első pillantásra nem világos, hogy miért is szerepelnek kérdőívünkben az iskolai légkörre vonatkozó skálák és a tanári pálya aktuális jellemzőiből fakadó potenciális demotiváló tényezők, melyek befolyásolására az egyes tanárnak minimális esélye van, be kell látnunk, hogy ezek ismerete nélkül nem alkothatunk valós képet a tanári jóllétről. A kérdőív kitöltőinek is azt javasoljuk, hogy bár az egyéni jellemzők és tapasztalatok szintje az, ahol valóban aktívan tudnak tenni saját jóllétük előmozdításáért, igyekezzenek az itt felsorolt minden dimenziót figyelembe venni, mikor kérdőív eredményeiket értékelik.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

A Kísérteties Csend Könyvtára

Kutatásvezető: Dr. Hargitai Henrik

ELTE Bölcsészettudományi Kar
Művészetelméleti és Médiakutatási Intézet
hargitaih@caesar.elte.hu

ELTE | BTK
BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR

A Kísérteties Csend Könyvtára

Milyen problémára keres megoldást?

Beszélünk egymással és nem értjük egymást. Ma a sajtó egyre kevésbé tudja betölteni azt a szerepét, hogy a társadalom különféle csoportjai között kommunikációs hidat képezzen: a visszhangkamrákba nem jutnak be „más" hangok. A fiatalok nonstop fülhallgatóval a fülükben már az idegenek utcai párbeszédtöredékeit sem tartják befogadhatónak. A demokratikus döntéshozatal kudarcra van ítélve, ha nincs gyakorlatunk a miénktől eltérő álláspontok befogadásában, feldolgozásában, a miénkkel összeegyeztetésében.

Milyen módon oldja meg a problémát?

A projekt gondolatkísérletében embertől eltérő értelemmel keressük a kapcsolatot, hogy az ember lényegéről beszéljünk. A kísérlet elemei szubjektív megközelítések megvitatását és választásokat jelentenek. Megalkotjuk a Fermi-paradoxon *Kísérteties Csend*jének *Könyvtárá*t, ahol olyan tárgyakat vonultatunk fel, melyek egy embertől eltérő értelem számára mutatják be az embert. Ehhez előbb meg kell tanulnunk az embert kívülről, a „másik" szemével szemlélni.

Kutatási eredmények

A projektben létrehoztunk egy olyan szempontrendszert, amely egy külső szemlélő számára képes értelmezhetővé tenni egy „idegen" létélményét, gondolkodásmódját, problémáit. Ezután az elvi alapok felhasználásával létrehoztunk olyan tárgyakat, amelyek a *Könyvtár*ban alkalmasak arra, hogy az ember világáról beszéljenek. Végül olyan iskolás foglalkozásokat terveztünk, melyek a tervezett tárgyak használatával vonják be a tanulókat e„más" álláspontok befogadására.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A SETI-kutatások *(Search for Extraterrestrial Intelligence)* bevonása saját társadalmunk működési problémáinak azonosításába, megértésébe és javításába reményeink szerint a foglalkozással találkozó diákok számára képes ellensúlyozni a visszhangkamra-hatás egyes aspektusait, és a tőlünk eltérő álláspontú, érdekű vagy létélményű csoportok és a saját csoportunk közötti „kapcsolat" felvételében segít minket, 21. századi földlakókat.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Narratívkészség-teszt

Kutatásvezető: Murányi Sarolta

ELTE Bölcsészettudományi Kar
Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet
muranyi.sarolta@btk.elte.hu

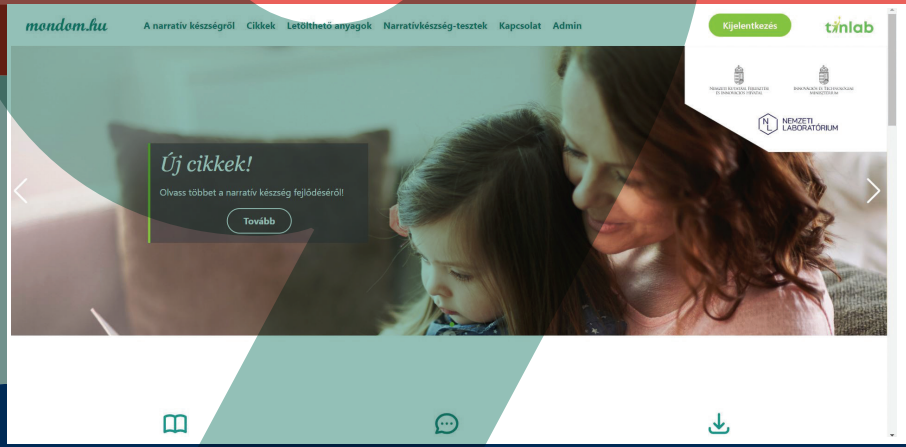

ELTE | BTK
BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR

Narratívkészség-teszt

Milyen problémára keres megoldást?

A narratív készség a nyelvfejlődés jelentős területe, melyről a nemzetközi szakirodalomban számos tanulmányt olvashatunk, a kutatások gyakorlati hasznosítására példákat találhatunk. Ennek ellenére, a hazai vizsgálatok egyelőre kevés figyelmet szenteltek a nyelvfejlődés e területének. A nemzetközi gyakorlat az 1960-as évek óta foglalkozik a gyermekek narratív készségének vizsgálatával, sztenderdek megállapításával és nyelvi tesztek fejlesztésével. Több nyelven számos olyan elemző, vizsgálati módszer (eszköz, vizsgálati eljárás, felmérés, protokoll) került bevezetésre melyek a narratív készség szintjét mérik. Ezek nemcsak a gyermek narratív tudásáról, hanem kognitív és nyelvi szintjéről is releváns információt hordoznak. A projektben a *mondom.hu* honlap létrehozásával arra kerestük a megoldást, hogy erről a kulcskompetenciáról magyar nyelven is elérhető szakirodalmak, edukációs tartalmak, fejlesztő ötletek kerüljenek egy jól strukturált, könnyen használható online felületre.

Milyen módon oldja meg a problémát?

A webfelületen szülők és szakemberek egyaránt megtalálhatják a számukra fontos és érdekes szakmai anyagokat. Terveink szerint a szülőknek kifejezetten a narratív készség fejlődéséről és fejlesztési lehetőségeiről biztosítunk anyagokat, illetve irányítjuk őket tovább a megfelelő szakmai oldalakra. A szakemberek számára bemutatjuk a legfrissebb szakmai anyagokat, kutatási eredményeket és vizsgálati módszereket. Hosszú távú terveink között szerepel a magyar nyelvű narratívkészség-teszt kidolgozása és közzététele az oldalon. Jelenleg az oldalon folyamatosan frissülő információkat, fejlesztőötleteket, ajánlókat, ismertetőket és szakirodalmi összefoglalókat találhat az érdeklődő.

Kutatási eredmények

A lezárult, támogatott projektben internetes szakmai honlap létrehozására és anyagokkal való feltöltésére került sor. A *mondom.hu*-n az érdeklődők hasznos információkat találhatnak a narratív készség kutatásáról és a kutatások eredményeinek gyakorlatban való alkalmazásáról. Ezenkívül az eddigi hazai és nemzetközi kutatások eredményeire támaszkodva létrehoztunk és közzétettünk olyan képsorokat is, melyek alapot szolgáltatnak a narratívkészség-teszt kidolgozásához, valamint fejlesztő gyakorlatként is alkalmazhatóak.

Társadalmi innovációs vonatkozások

Az iskolai életben mind a szóbeli, mind az írásbeli narratívák fontos szerephez jutnak. A fogalmazási feladatok, a feleletek, az összefüggések megértése, a közép- és felsőoktatásban megjelenő kommunikációs kihívások során a gyermekek és fiatal felnőttek is mozgósítják mindazt a komplex tudást, mely a történetek elmeséléséhez is szükséges. Környezetünk a későbbiekben is számos alkalommal ítél meg minket szóbeli megnyilvánulásaink alapján. Kutatások alátámasztották, hogy a szóbeli szövegalkotás készségszintű használata elengedhetetlen az írásbeli nyelvhasználat elsajátításában. A történetmeséléshez szükséges készségek, az elbeszélések megalkotása készíti elő már óvodáskorban azt, hogy a gyermekek később az iskolában sikeresen tanuljanak meg írni és olvasni. A gyermekkori szóbeli megnyilvánulások fontos előrejelzői lehetnek a későbbi iskolai teljesítménynek. Ezért is lehet jelentős hatása annak, ha a szülők és a gyermekekkel foglalkozó szakemberek megismerik a narratív készség fejlődési lépéseit, fejlesztési lehetőségeit és a kutatások eredményeit.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Digitális Örökség Nemzeti Laboratórium

DH-LAB

Kutatásvezető: Dr. Palkó Gábor

ELTE Bölcsészettudományi Kar
Digitális Bölcsészet Tanszék
palko.gabor@btk.elte.hu

ELTE | BTK
BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR

Digitális Örökség Nemzeti Laboratórium (DH-LAB)

Milyen problémára keres megoldást?

Az ELTE vezetésével működő *Digitális Örökség Nemzeti Laboratórium* (DH-LAB) létrehozásának célja, hogy konzorciumi és piaci partnereivel együttműködve kidolgozza a nemzeti kulturális örökség mesterséges intelligencia alapú feldolgozásának, kutatásának és oktatásának, valamint a lehető legszélesebb körű közzétételének módszertanát. Mindezt úgy kívánja elérni, hogy a kifejlesztett módszertanok és eszközök, valamint a szakértői kompetenciafejlesztés közgyűjteményi, kutatási és piaci hasznosítására is követendő gyakorlatokat alakítson ki.

Milyen módon oldja meg a problémát?

A DH-LAB a kulturális örökség területén a mesterségesintelligencia-technológiák használatának jó gyakorlatait alakítja ki, továbbá elősegíti a kulturális tartalmak szélesebb körű és intelligens hozzáférését.

Kutatási eredmények

A DH-LAB folyamatosan végzi a kutatási és innovációs szempontból releváns webes források kiválasztását és webaratását.
A projekt keretei között három gépileg létrehozott annotációkat tartalmazó irodalmi korpusz készül (*Verskorpusz*, *Regénykorpusz*, *Drámakorpusz*).
A DH-LAB egy olyan általános, kézzel annotált digitális szövegtár létrehozásán is dolgozik, amely különböző műfajú és stílusregiszterű szövegeket foglal magába. A korpusz létrehozásának célja jó minőségű nyelvi elemző algoritmusok betanítása és kiértékelése.
Digiális laboratóriumi kutatócsoportunk saját fejlesztésű, *wikibase*-szoftveren alapuló adatbázisok építésével prozopográfiai, bibliográfiai, valamint más történeti témájú kutatások anyagainak szemantikus adathálózatba rendezésével és közzétételével is foglalkozik.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A magyar kulturális örökség nagy mennyiségű adatvesztést szenved el azáltal, hogy korlátozott az infrastruktúra, és kevés a szakember a digitálisan született *(born-digital)* anyagok archiválására, kezelésére. A különféle, adott esetben elavult hordozókon tárolt és/vagy elavult formátumú anyagok kezelése speciális szaktudást igényel.
A projekt külhoni magyar intézményekkel épít ki partneri kapcsolatokat. A kapcsolatok révén lehetővé válik a külhoni gyűjteményekhez való hozzáférés és ezek digitalizálása.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Ember-Környezet Tranzakció Intézet

Városlakók településviszonyulásának feltárása: településiotthonosság, a társadalmi innováció lehetőségei a településfejlesztésben

Kutatásvezető: Dr. Dúll Andrea

ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Ember és Környezet Tranzakció Intézet
dull.andrea@ppk.elte.hu

ELTE | PPK
PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR

Városlakók településviszonyulásának feltárása: települési otthonosság, a társadalmi innováció lehetőségei a településfejlesztésben

Milyen problémára keres megoldást?

A kutatás célja, hogy feltérképezzük Nyírbátor lakosainak manifeszt és látens környezetpszichológiai viszonyát a városhoz, megvizsgáljuk az ott élők egyes települési térrészekhez (közterekhez és egyes épített örökségelemekhez, történeti helyekhez) kapcsolódó pszichológiai kötődését. A tranzakcionális szemlélet jegyében nemcsak a lakosok pszichológiai viszonyulását tárjuk fel, hanem elvégezzük a település egyes köztereinek környezetpszichológiai elemzését. Mindez módszertanilag és tartalmilag is szervesen kapcsolódik a társadalmi innováció témaköréhez, hiszen kutatásunk keretében környezetpszichológiai, térszintaktikai, urbanisztikai, városelemzési vizsgálatokat összekapcsolva valósítunk meg a városviszonyulás feltárásához, ami világszerte új trendnek számít. A vizsgálatok alapja az épített, társadalmi és gazdasági környezet objektív adatalapú elemzése, míg a helyi lakosok és az odalátogatók térhasználatának és látens térviszonyulásainak feltárása pszichológiai kérdőívek és pszichometriai mérőeszközök segítségével történik.

Milyen módon oldja meg a problémát?

A projekt keretében a kutatással szerves egységben, a társadalmi innováció szemléletébe illeszkedően egy új városfejlesztési szemlélet piacosítása zajlik: az elméleti módszertanok (folyamatorientált településfejlesztés) gyakorlati kipróbálásával tökéletesíthető az a szemlélet és módszertan (reprezentatív mintás kvantitatív kérdőíves adatfelvétel, urbanisztikai adatelemzés, fókuszcsoportok, viselkedésmegfigyelés, térszintaktikai helyelemzés), mely a városi ember helyhez kötődését, pszichológiai jóllétét és életminőségét elemzi. A közösségi terek és az emberek közötti kapcsolat tesztelése empirikus kutatási lehetőségeket tartogat arra, hogy egy városrész fejlesztése – legyen az önkormányzati törekvés vagy magántőke invesztíciója – adatalapon, visszakövethetően valósuljon meg.

Kutatási eredmények

A kutatás két részből áll, eredményeinek elemzései túlmutatnak a jelenlegi pályázat cikluson:

1) *Környezetpszichológiai kérdőívfelvétel*ből, melynek célja a lakosok várossal való elégedettségének és településhez kötődésének (az általuk vallott értékekkel és az általános affektivitási szintjükkel összefüggésben történő) mérése. A kérdőíveket egy közvéleménykutató cég veszi fel, eredményeinek elemzése folyamatban van.

2) Építészeti/urbanisztikai elemzésből, melynek célja a település társadalmi-gazdasági és fizikai jellemzőinek elemzése a rendelkezésre álló statisztikai adatok és az általunk elvégzett szakértői megfigyelések (köztérelemzés, térhasználat, térszervezés, ambiens hatások stb.) alapján és ezek összevetése a kérdőíves mérés helyekhez köthető eredményeivel. Az urbanisztikai elemzésből kirajzolódó településkép vegyes összetételű: egyrészt Nyírbátorban is jelen vannak a hazai kis- és középvárosi struktúrára jellemző csökkenő demográfiai mutatók; másrészt viszont a települési önkormányzat hazai viszonylatban páratlan fejlesztési lehetőségekkel bír (az iparűzési adóbevétel miatt). A település térszerkezetét térszintaktikai módszerekkel két szempontból (integráltság és választhatóság) vizsgálva egyértelmű, hogy a település fő- és mellékutcák hálózatára tagolódik, illetve a kialakult városrészek integráltságuk tekintetében is elkülönülő karakterűek. Ezen sajátosságok nem szokatlanok a hazai kis- és középvárosi struktúráknál, viszont hasznosíthatóság szempontjából szervesen összekapcsolhatók a pszichológiai vizsgálat eredményeivel.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A kutatás izgalmas társadalmi innováció, melynek egyik piaci eredménye, hogy a város/városrész fejlesztéséhez szükséges alapinformációk adatalapon, visszakövethetően, és az emberek közvetlen megkérdezésével jönnek létre. Másik eredmény egy olyan városhálózati térképgyűjtemény, mely a települést használó emberek térbeli viselkedéséről és városviszonyulásáról mutat információt, hiszen a köztérelemzések eredményét és a felvett kérdőívek helyekhez köthető adatait elhelyezzük hangulati, térhasználati, funkcionális, gyalogos- és járműforgalmi stb. térképeken. Ezek felhasználása alapján a településfejlesztés során humánusabb, jobb városi terek jöhetnek létre, így a település élhetőbbé válhat.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

KLOÉ Program

Kutatásvezető: Dr. Vizin Gabriella

ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar
Pszichológia Intézet
vizin.gabriella@ppk.elte.hu

ELTE | PPK
PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR

KLOÉ Program

Milyen problémára keres megoldást?

A rosszindulatú daganatos megbetegedések gyakorisága meglehetősen magas, élete során minden második embert érinthet valamilyen típusú rákos megbetegedés. A hatékony kezeléseknek köszönhetően a daganatos betegségek túlélési esélyei számottevően emelkednek. Mindazonáltal az EU tagállamai közül Magyarországon a legmagasabb a daganatos megbetegedés okozta halálozási arány.
A lesújtó statisztikai adatok hátterében jelentős szerepe lehet a daganatos megbetegedések esetén gyakran tapasztalható pszichés nehézségeknek, az alkalmazkodás zökkenőinek. A diagnózis önmagában kétségbeejtő, de a kezelések is gyakran teszik próbára az egyén testi és lelki teherbírását. Korábbi kutatási eredmények rávilágítanak, hogy hangulati nehézségek és a rákkal összefüggő stigmatizáció gyakran hat negatívan a kezelésekkel való együttműködés alakulására, és így rontja a túlélés esélyét daganatos betegek körében.

Milyen módon oldja meg a problémát?

A daganatos betegek hangulatának javításában, félelmeik kezelésében, a számukra biztosított gyógykezelés mellékhatásainak csökkentésében, általános állapotuk és életminőségük, valamint a nehéz helyzetekkel való megküzdésük javításában hatékony lelki segítségre van szükség.
Fő célunk egy olyan rövid, a páciensek igényeihez igazított, bizonyítottan hatékony kognitív viselkedésterápiás (*cognitive behavioral therapy*, CBT) eszköztárat alkalmazó intervenció kidolgozása, mely elsősorban alacsony intenzitású beavatkozásokat *(low intensity psychosocial intervention*, LIPI) foglal magában, és elérhető lehet minden magyarországi daganatos beteg számára. Egy ilyen komplex, hatékony pszichoszociális beavatkozás tervezése transzlációs kutatási folyamatként valósulhat meg.
A KLOÉ (Kognitív terápiás szemléletű Lelki segítség Onkológiai betegek Életminőségének javításáért) Program első lépéseként egy alapkutatás során fiatalkorban diagnosztizált emlőrákkal küzdő hölgyek lelkiállapotát vizsgáltuk meg kérdőíves módszerekkel.

Kutatási eredmények

Az alapkutatás eredményei rávilágítottak arra, hogy a stigmatizáció és a szégyen szintje befolyásolja a depresszió mértékét és a kezelésekkel való együttműködést fiatalkorban emlőrákkal diagnosztizált nők körében. Az eredmények alapján egy célzott komplex, 10 alkalmas, CBT-eszköztárat alkalmazó csoportos pszichológiai intervenciót terveztünk, mely előzetes eredményeink szerint hatékonynak bizonyult a depresszió, szorongás és traumatizáció szintjének mérséklésében és az életminőség javításában emlőrákkal küzdő személyek számára.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A KLOÉ Program hatékony segítség az emlőrákkal küzdő fiatal nők lelkiállapotának javításában, szégyenszintjük mérséklésében és így az adherencia javításában. A Program további célkitűzése, hogy más típusú daganatos megbetegedésekkel küzdők számára is elérhetővé tegyük a csoportterápiás programunkat, valamint a LIPI ellátás részeként mobilapplikációt, honlapot, valamint betegútkísérő edukációs füzeteket kívánunk létrehozni. Mindezzel a daganatos megbetegedések túlélési esélyeinek növeléséhez tudunk hozzájárulni Magyarországon, pszichológiai intervenciók révén.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Savaria Egyetemi Központ

segítéSEK mentorprogram

Kutatásvezető: Lenkai Nóra

ELTE Savaria Egyetemi Központ
lenkai.nora@sek.elte.hu

ELTE | SEK
SAVARIA EGYETEMI KÖZPONT

segítéSEK mentorprogram

Milyen problémára keres megoldást?

A Savaria Egyetemi Központ kiemelt célja, hogy hallgatóiban tudatosítsa: nemcsak a diploma megszerzésének kell motiválnia őket az egyetemen eltöltött évek alatt, hanem fontos, hogy az oklevél birtokában a társadalmat tudásukkal, valamint cselekvő akaratukkal egyaránt szolgálják.

Milyen módon oldja meg a problémát?

Az ELTE Savaria Egyetemi Központ „**segítéSEK"** programjának célja, gyermekotthonban élő diákok mentorálása volt, heti 1x2 órás személyes foglalkozásokon. A program további céljaként jelöltük meg, hogy a projekt folyamatos figyelemmel kísérésével és mérésével az ELTE SEK *mentorprogram* jellegű kezdeményezéséről átfogó képet kaphassunk, és a továbbiakban le tudjuk fektetni a hatékony segítés alapelveit.

Kutatási eredmények

A visszajelzések alapján a diákokkal való kapcsolatfelvételben a mentorok hatékonynak bizonyultak, a közös munka beépült a mentoráltak hetirendjébe. Magatartási nehézségek miatt egyetlen esetben szakadt meg a mentorálási folyamat, az a mentorálttal közös döntés eredményeképp zárult le. Máskülönben a mentorprogram kezelésében a mentorok kompetensen vettek részt, azt sikeresnek könyvelték el. A foglalkozások során a rendszeres tanulás mellett beszélgetések és irányított fejlesztő játékok kaptak helyet. A mentorok közös tevékenységeket is szerveztek a mentoráltak számára, ezek révén pedagógiai kompetenciájuk fejlődhetett (pl. pedagógiai folyamat tervezése, kommunikáció, szakmai együttműködés, pályaorientáció, pályaidentitás). Problémák főként szervezési és praktikus szempontból adódtak, ezekben a fogadóintézmények sajátosságai játszottak közre (pl. teremhiány). A mentorok szinte kivétel nélkül szívesen folytatnák a programot, melyet a mentoráltak is örömmel vennének. Jövőbeni célként a program folytatását és a szervezési szempontok javítását tűztük ki.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A segítéSEK program égisze alatt megvalósult tevékenység maximálisan beváltotta a hozzá fűzött reményeket. A mentorként bevont egyetemi hallgatók a gyakorlatban gazdagíthatták pedagógiai és pszichológiai ismereteiket, kompetenciáikat. A mentoráltak gazdag fejlődési potenciálhoz jutottak a program által a személyes figyelem és támogatás okán. A program folytonos fenntartása a régióban fontos társadalmi érdek és érték lehet, és az ELTE szombathelyi képzéseit nem konvencionális módszerekkel, jó gyakorlatokkal, extrakurrikuláris tevékenységekkel, inkluzív értékszemlélettel gazdagíthatja.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Tanító és Óvóképző Kar

A digitális eszközök használatának lehetséges előnyei a matematikai szorongás csökkentésében

Kutatásvezető: Dr. Bagota Mónika

ELTE Tanító -és Óvóképző Kar
Matematika Tanszék
bagota.monika@tok.elte.hu

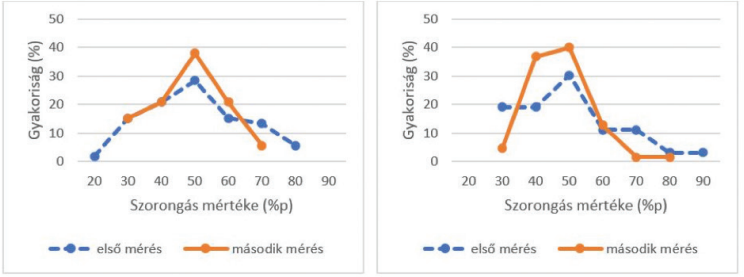

1.a 1.b

1. ábra. Az óvodapedagógus hallgatók (1.a) és tanító szakos hallgatók (1.b) szorongási szintjének eloszlása az első mérés és a második mérés idején

ELTE | TÓK
TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ KAR

A digitális eszközök használatának lehetséges előnyei a matematikai szorongás csökkentésében

Milyen problémára keres megoldást?

A matematikai szorongás olyan feszültség érzése, amely megzavarja a számok használatát, illetve a matematikai problémák megoldásának készségét a hétköznapi és tanulási helyzetekben egyaránt. A matematikai szorongás nem választható el az egyén belső működésétől, de azoktól a külső tényezőktől sem, amelyek hatással vannak az egyénre, például a tanárok, a szülők vagy a társak. A gyerekek inkább a saját aggodalmaikkal vannak elfoglalva ahelyett, hogy energiájukat a problémamegoldásra fordítanák. Ezért amikor az életkori sajátosságok már lehetővé teszik a probléma feltérképezését, érdemes azt megtenni, és szükség esetén megkezdeni a szorongás oldására törekvő beavatkozást.

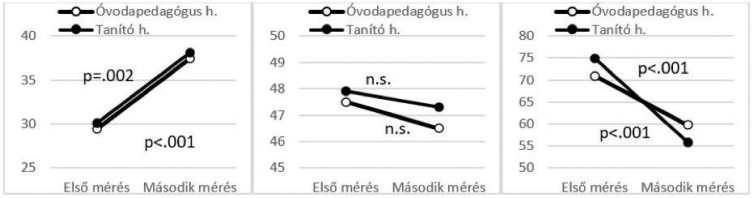

2. ábra. A szorongás szintjének változása az első és a második mérés között eltelt időszakban az eltérő mértékű matematikai szorongást mutató hallgatók egyes csoportjaiban

Milyen módon oldja meg a problémát?

Tapasztalatainkból kiindulva azt kívánjuk vizsgálni a szorongás mérésével párhuzamosan, hogy a digitális eszközök hozzájárulhatnak-e a matematikai szorongás csökkentéséhez. Kutatásunkban a tanító szakos hallgatók matematikai szorongását is mérjük, és a digitális eszközök által támogatott szorongáscsökkentést célul kitűző programba őket is bevonjuk.

Kutatási eredmények

(1) *Tanító és óvodapedagógus hallgatók matematikai szorongásának vizsgálata matematikai képzésük tükrében* című publikációnkban óvodapedagógus és tanító szakos hallgatók matematikai szorongását vizsgáljuk. 114 hallgató matematikai szorongásának szintjét első féléves tanulmányaik elején és végén mértük kérdőíves módszerrel *(1. ábra)*. Eredményeink alapján elmondható, hogy hallgatóink szorongásának szintje rövid idő alatt is szignifikáns mértékben tud csökkenni és erősödni is *(2. ábra)*. Fontos, hogy képzésünk során az erősen szorongó hallgatók szintjének csökkentésén tudatosan dolgozzanak az oktatók, miközben a kevéssé vagy közepesen szorongók motivációját fenntartják, illetve erősítik.
(2) A jövőben digitális platformon kifejleszteni kívánt matematikai tanegységhez elkészült az elő- és utómérésre alkalmas teszt, melynek reliabilitása jónak mondható (Cronbach-α = 0,80)

Társadalmi innovációs vonatkozások

Egyre jelentősebb az a hiány, amit a műszaki és természettudományos területet életpályaként választó fiatalok számában érzékelhetünk, ennek gazdasági és társadalmi következményeivel is számolnunk kell, amennyiben a tendencia nem javul. A matematikai szorongás csökkentése hozzájárul ahhoz, hogy a gyerekek ne forduljanak el már az iskolában a matematikától és más olyan tudományterületektől, melyek magasabb szintű művelése a matematika nélkül elképzelhetetlen.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Tanító és Óvóképző Kar

Új kulturális játszóterek

kisgyerekeknek és családjaiknak

Kutatásvezető: Dr. Kolosai Nedda

ELTE Tanító -és Óvóképző Kar
Neveléstudományi Tanszék
kolosai.nedda@tok.elte.hu

ELTE | TÓK
TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ KAR

Új kulturális játszóterek kisgyerekeknek és családjaiknak

Milyen problémára keres megoldást?

Jelenleg, a 21. században, megváltoznak a kultúra átadásának módjai. A társadalmi változások során a családi és társadalmi terek változásával a gyermekeket körülvevő kulturális gyakorlatok gyökeresen átalakulnak. Csökken a kisközösségek, a helyi, lokális kötődések szerepe a kultúra hagyományozásában.
Egyre nő a generációk közötti szakadék, csökken a párbeszéd, veszélybe kerül a kulturális értékőrzés. A tömegmédiumok által szabályozott kulturális piacok mind erőteljesebben szólítják meg a gyerekeket és a családokat.

Milyen módon oldja meg a problémát?

Az ELTE TÓK és a Hetedhét Játékmúzeum közösen életre hívott egy óvodásoknak szóló múzeumi mintafoglalkozást. A minta múzeumpedagógiai foglalkozás komplex összművészeti alkotás: több tudományterület, több művészeti ág szerencsés találkozása a múzeumi térben. Létrehoztunk egyrészt 60 perces múzeumi foglalkozásokat, melyeken múzeumpedagógus vezetésével, előzetes bejelentkezéssel óvodás csoportok vehetnek részt. Másrészt tematikus bőröndöket készítettünk: ezek segítségével egy felnőtt látogató és egy vagy több gyereklátogató tudja felfedezni a múzeumot közösen.
Az ELTE Tanító és Óvóképző Karán 2017 óta indítunk olyan egyetemi kurzusokat, amelyek megismertetik tanító-, óvó-, kisgyermeknevelő alapszakos hallgatóinkat a kultúraátadás megújuló színtereivel, új típusú játszótereivel, a generációk közötti párbeszéd facilitálásának módszereivel, óvodások múzeumi tanulásának innovatív lehetőségeivel. Együttműködünk civil szervezetekkel, kulturális egyesületekkel, közművelődési intézményekkel, a közszféra számunkra fontos szereplőivel, óvodákkal és iskolákkal. A közművelődési intézmény céljai projektünkben találkoznak a felsőoktatási és a közoktatási intézmények céljaival.

Kutatási eredmények

A gyereklátogatók száma a Hetedhét Játékmúzeumban megtízszereződött 2018–2020 között. Az online is elkészített múzeumi anyagok iránt több múzeum érdeklődött már.
Pedagógus hallgatók (N=198 fő) gyermekkorukban és felnőttkorukban ritkán mennek múzeumba, múzeumi tapasztalataik nem pozitívak. Megfelelő felsőoktatás-pedagógiai módszerek alkalmazásával az óvodások múzeumi tanulását középpontba állító egyetemi kurzus végére pozitívvá alakítható pedagógusok és pedagógus hallgatók viszonya a múzeumhoz mint tanulási színtérhez.
Az implementáció hatékonysága érdekében a múzeumpedagógusok tanulásszemléletét, az óvodások életkorához alkalmazkodó módszertani tudását szükséges formálni. Ennek eredményeképp, az óvodáskori pozitív múzeumpedagógiai élmények hatására a kultúra áramlásának új módjai alakulnak ki: óvodások a szüleiket, nagyszüleiket hívják, pedagógusok a barátaikkal mennek el múzeumba.
Kutatásunk, köz- és felsőoktatás-fejlesztési munkánk gyakorlati jelentősége: a) új kulturális játszóterek megteremtése óvodások számára a múzeumban, b) egyben minél több hallgatóból a társadalmi státuszuk alapján elvárhatóhoz képesti legjobb teljesítmény kibontakoztatása, kulturális látókörük szélesítésével.

Társadalmi innovációs vonatkozások

Azokban a múzeumokban, ahol alkalmazzák az óvodások életkori sajátosságaihoz kialakított (ELTE – TINLAB „Múzeum a Legkisebbeknek") módszert, megnövekszik a gyerek- és felnőtt látogatók száma. Implementálása lehetőséget ad a generációk közötti párbeszédre.
A módszer lehetőséget kínál hely- és közösségalapú oktatás megvalósítására, a gyermekek figyelmét kiterjeszti az óvodán és iskolán túli világra, életük valós történéseire, segíti a helyi, lokális kötődések kialakítását.
A társadalmi innováció további pozitív elemei: a művelődés és önművelés élvezetes, értékközvetítő módszereinek továbbadása; az élethosszig tartó tanulásra való felkészítés; interdiszciplináris tanulási módok közvetítése gyerekeknek, pedagógusoknak, egyetemi hallgatóknak, szülőknek; értékőrzés, értékteremtés; a gyermekkultúra, játékkultúra aktív formálása múzeumi környezetben.
A társadalmi innováció lényeges része a közművelődés–közoktatás–felsőoktatás területeinek összekapcsolása.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Tanító és Óvóképző Kar
és ELTE Bölcsészettudományi Kar

A minőségi hírfogyasztás erősítése

Kutatásvezetők:
Dr. Hammer Ferenc (ELTE BTK)
Dr. Lehmann Miklós (ELTE TÓK)

ELTE Bölcsészettudományi Kar
Média és Kommunikáció Tanszék
hammer.ferenc@btk.elte.hu

ELTE Tanító -és Óvóképző Kar
Társadalomtudományi Tanszék
lehmann.miklos@tok.elte.hu

ELTE | TÓK
TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ KAR

A minőségi hírfogyasztás erősítése

Milyen problémára keres megoldást?

A korunkra jellemző digitális környezetben a megnövekedett információmennyiség szükségessé teszi a különböző forrásokból származó anyagok közötti megalapozott válogatást. A megtévesztésre alkalmas téves vagy szándékoltan félrevezető hírek, a *fake news* terjedése a demokratikus működést is veszélyezteti, mivel a félretájékoztatással akadályozza a mindenkori felhasználókat megalapozott döntések meghozatalában – sőt, ahogy a COVID–19-járvány megmutatta, egyenesen veszélybe is sodorhatja őket. A közoktatás számára megfelelő eszközöket szükséges kifejleszteni annak érdekében, hogy képes legyen felkészíteni a tanulókat a minőségi hírfogyasztásra.

Milyen módon oldja meg a problémát?

Az információs műveltség kialakítását célzó tananyag fejlesztése, az iskolai munkában alkalmazható *e-learning* oktatási csomag kialakítása segíti a hírekben való eligazodáshoz szükséges készségek és képességek formálását. A kutatás felmérte a 9–14 éves tanulók ismereteit a téves és megtévesztő információkra, valamint a tények ellenőrzésére vonatkozó ismereteik tekintetében (kérdőíves és fókuszcsoportos felmérés). Metaelemzés készült nemzetközi összehasonlításban a jelenleg működő *fact-checking* szolgáltatásokról, a releváns iskolai gyakorlatokról.

Kutatási eredmények

Az eredmények alapján kitűnt, hogy a hazai oktatás csak kis mértékben készíti fel a diákokat az információval szembeni kritikai attitűdre és tényellenőrzési eljárásokra. Ennek kiigazítására tananyagok és *e-learning* oktatási csomag fejlesztése történt. Meghatározásra kerültek azok az elemek, amelyek a *fact-checking* folyamatából átemelhetők az iskolai gyakorlatba; a pedagógusok munkájának támogatására tematikus tervek készültek, melyek egyaránt mutatják be a megtévesztés eszközeit és vezetnek rá az információ ellenőrzésének módozataira.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A minőségi hírfogyasztáshoz szükséges ismeretek elsajátítása az iskolai években kezdődik meg – erre készítenek fel a fejlesztés során kialakított tanagyagok, *e-learning* csomagok és tematikus tervek. A tananyagok megalapozzák az aktív tájékozódást és a felelős demokratikus társadalmi részvételt a későbbi életkorokban. Az online elérhető *fact-checking* szolgáltatások elemzése alapján meghatározásra került egy lehetséges hazai szolgáltatás működési struktúrája, amely algoritmizált eszközök segítségével alkalmas a téves információ kiszűrésére, az információ megbízhatóságának meghatározására.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Tanító és Óvóképző Kar

A digitális világ körülöttünk:

alsó tagozatos tanulók az információs társadalomban

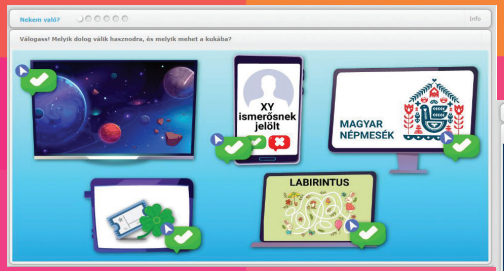

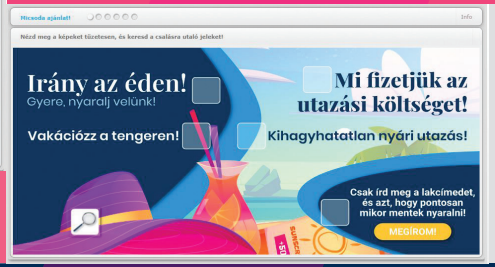

Kutatásvezető: Dr. Lénárd András Tamás

ELTE Tanító -és Óvóképző Kar
Digitális Pedagógia Tanszék
lenard.andras@tok.elte.hu

ELTE | TÓK
TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ KAR

A digitális világ körülöttünk: alsó tagozatos tanulók az információs társadalomban

Milyen problémára keres megoldást?

A 2020-ban megjelent *Nemzeti alaptanterv* az alsó tagozaton, 3–4. osztályban bevezette a *digitális kultúra* tantárgyat, mely szakítva az eddigi, erősen informatikai nézőponttal, az információs társadalom teljes működését fókuszban tartva – több más tantárgyra is alapozva – szeretné felkészíteni a tanulókat az információs társadalomban történő hatékony életvitelre, alkotásra, munkára. A projekt két témakör célkitűzéseinek megvalósítását segíti, integrálva azokat a pedagógusképzésbe, az iskolák világába, a mindennapi élet egyes területeire. Áttekintve e célok fő vonulatát látható, hogy azok tantervi keretektől függetlenül is, mint össztársadalmi célok is értelmezhetők.

Milyen módon oldja meg a problémát?

A projekt újszerű megközelítésben, az érintett tanulók bevonásával hoz létre olyan produktumokat, melyek megkönnyítik az adott korosztály információs társadalomba történő integrálódását. Két területen 4 digitális tananyag fejlesztése történt meg: 2 „A digitális világ körülöttünk" témakörben, 2 pedig „Védekezés a digitális világ veszélyei ellen" témakörben. A tananyagok fejlesztését egy osztálykeretben tartott foglalkozás előzte meg, ahol a tanulókkal beszélgettünk az adott problémákról, majd ötleteket gyűjtöttünk csoportmunkában a fejlesztendő digitális tananyagok témaköreire. Az osztály tanulói közül hárman bekapcsolódtak a fejlesztő *team* munkájába és a tesztelési folyamatba is. A *team* munkájáról videófelvétel készült.

Kutatási eredmények

A projekt eredményeként 4 digitális tananyag jött létre, melyek tartós online elérést biztosító publikálása az *Okosdoboz* digitális feladatgyűjtemény webfelületén történik. Két szerkesztett, feliratozott videó készült a fejlesztési folyamatról, a tanulók közvetlen részvételéről a munkában. Készült 2 tanítói esetleírás a digitális oktatás helyi szintű megvalósításáról és a digitális társadalomba történő integráció helyi problémáiról és lehetőségeiről. A szintetizálás egy zárótanulmány segítségével történik, melyet szakterületi bibliográfia egészít ki.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A kutatás egyrészt igazolja, hogy az alsó tagozatos tanulók számára készülő digitális produktumok létrehozásába jól bevonható a célkorosztály: érdemi ötletekkel, megvalósítási javaslatokkal rendelkeznek, szempontjaik nem egyszer egybeesnek a professzionális tananyagfejlesztés szempontrendszereivel. A létrejött digitális tananyagok széleskörűen és szabadon felhasználhatók az iskolás gyermekek digitális világba történő integrálásának folyamatában, segítik az információs társadalom mechanizmusainak, lehetőségeinek és veszélyeinek 8–10 éves tanulók általi megismerését.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Tanító és Óvóképző Kar

A matematikatanulási problémák hatékony és preventív mérése *Diszkalkulia Pedagógiai Vizsgálata* kritériumorientált mérőeszköz bemérése

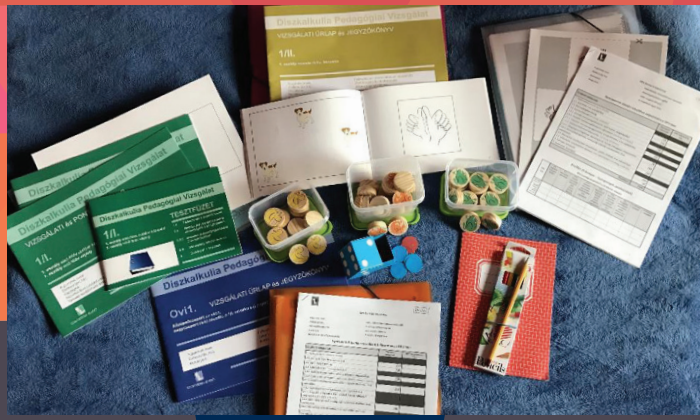

Kutatásvezető: Svraka Bernadett

ELTE Tanító -és Óvóképző Kar
Neveléstudományi Tanszék
svraka.bernadett@tok.elte.hu

ELTE | TÓK
TANÍTÓ- ÉS ÓVÓKÉPZŐ KAR

A matematikatanulási problémák hatékony és preventív mérése *Diszkalkulia Pedagógiai Vizsgálata* kritériumorientált mérőeszköz bemérése

Milyen problémára keres megoldást?

A *Diszkalkulia Pedagógiai Vizsgálata* (DPV) elnevezésű eszköz a Dékány Judit által vezetett Diszkalkulia Kutatócsoport munkája. A DPV a gyermekek/tanulók/felnőttek alapvető matematikai képességeinek vizsgálatára vállalkozó – neuropszichológiai kutatásokkal alátámasztott – egyéni (gyógy)pedagógiai mérőeljárás, amely átfogó képet nyújt a gyermek matematikai képességeiről, készségeiről és a nem matematikaspecifikus kognitív funkcióiról, gondolkodási stratégiáiról, kompenzációs mechanizmusairól.
A *Diszkalkulia Pedagógiai Vizsgálata* tesztbattéria Magyarországon és nemzetközileg is egyedülálló kritériumorientált tesztsorozat, mely a szakemberek tapasztalata alapján hatékonyan méri a matematikai tanulási problémákat súlyossági foknak megfelelően. Az 5–6. évfolyamos tesztváltozat bemérésére vállalkoztunk.

Milyen módon oldja meg a problémát?

A DPV olyan differenciáldiagnosztikai mérőeljárás, amely segíti a matematika tanulási zavarának (diszkalkulia) azonosítását, némely feladata felhasználható felnőttek körében az aritmetikai képességek szerzett sérülésének felismeréséhez is (Dékány, 2017–2020). A tesztbattéria óvoda nagycsoportos korosztálytól középiskola 12. évfolyamig, illetve felnőttek vizsgálatára alkalmas tesztsorozat féléves lebontásban (26 teszt), mely nyomkövetéses vizsgálatokra is használható, és illeszkedik a *Nemzeti alaptanterv* követelményeihez. A jelen bemérési folyamatban csak az 5–6. évfolyamos teszt bemérésével foglalkoztunk.

Kutatási eredmények

A DPV koncepciója azon alapul, hogy a számolásban részt vevő numerikus rendszerek és egyéb, nem matematikaspecifikus rendszerek (részképességek) különböző módokon és szinteken diszfunkcionálhatnak. A teszt feladatai adott életkorokhoz rendelt fejlődési fázisokhoz igazodnak. A vizsgálat a hibaelemzés módszerével és objektív kritériumokkal térképezi fel a diszkalkuliára utaló tipikus hibákat, majd további szempontokat ad az egyéb részképességek működésének megfigyeléséhez és a gondolkodási, kompenzáló stratégiák számbavételéhez.
A tesztbemérés során a tapasztalati sávhatárok beigazolódtak, tehát a teszt megfelelően méri az adott konstruktumot.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A DPV társadalmi innováció, hiánypótló eljárásnak minősül nemzetközi és hazai viszonylatban is a matematika pedagógiai diagnosztikájában. Minél hamarabb kerül sor a probléma szakszerű feltárására (koragyermekkor), annál hamarabb történik meg az intervenció.
A tesztbeméréssel a pedagógusok olyan mérőeszközt használhatnak, ami egyértelműen jelzi a problémát és ezáltal megoldást nyújt a megfelelő terápiás eljárások időben való elindítására.
Ezáltal társadalmi hasznosulása is mérhető az idő (és a historikus adatsorok) tükrében, mert a korai beavatkozás csökkenti a későbbi jóval költségesebb terápiák szükségességét, és nem korlátozza a különböző munkakörök betöltésének lehetőségét.
A projekt olyan innováció a matematika tanulásának zavara differenciáldiagnosztikájában, ami nemzetközileg is egyedülálló, és az eredmények az új pedagógiai módszertanba beépíthetőek.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Társadalomtudományi Kar

Mérőeszköz és mérési gyakorlat kidolgozása 'smart' fejlesztések iránti fogadási készség mérésére

Kutatásvezető: Székely Klára

ELTE Savaria Egyetemi Központ
Gazdálkodástudományi Tanszék
szekely.klara@sek.elte.hu

ELTE | TáTK
TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

Mérőeszköz és mérési gyakorlat kidolgozása 'smart' fejlesztések iránti fogadási készség mérésére

Milyen problémára keres megoldást?

Kutatásunk központi problémája a „szépkorúak" által tanúsított magatartás mérése a köznyelvben „okoseszköz" kifejezéssel jelölt technikai fejlesztések iránt. A 21. század egyik kulcsjelensége az „okos" ('smart') jelzővel felruházott műszaki berendezések fejlesztése. Ezen eszközök létrehozásának célja, hogy az emberek mindennapi életét kényelmesebbé, biztonságosabbá, követhetőbbé tegyék. A műszaki fejlesztők, gyártók és forgalmazók oldaláról vélhetőleg az ilyen eszközök piacképes, szerializálható, jól alkalmazható áruként jelennek meg. Azonban a felhasználók, fogyasztók oldaláról nézve már árnyaltabb a kép. A piacképességet erősen befolyásolhatja a potenciális fogyasztók attitűdje az új eszközök iránt.

Milyen módon oldja meg a problémát?

A kutatásunk célja olyan mérőeszköz kidolgozása volt, amelyet alkalmazva a 'smart' jelzővel minősített technikai fejlesztések iránti fogadókészség megfelelően mérhető. Ez elsősorban fogyasztói attitűdöt jelent, de szélesebb kontextusban is módot kívántunk adni a piaci helyzet feltérképezésére, ezért nemcsak a potenciális fogyasztók irányába, hanem a fogyasztást befolyásolni tudó szakemberek (esetünkben idősgondozásban részt vevő ápolók, gondozók), valamint a piacon megjelenni képes esetleges újabb gyártók irányába is elindultunk mérési szándékkal. Az attitűdvizsgálat a résztvevők tapasztalatokon alapuló beállítódásának, véleményének, viszonyulásának, motivációinak megismerésére vonatkozó kutatás. A projekt keretében kifejlesztett mérőeszköz háromirányú megközelítését teszi lehetővé a fogadókészség mérésének.

Kutatási eredmények

A kutatás eredményeként három kérdőívből álló mérőeszköz valósult meg, az alkalmazásukat megkönnyítő módszertani leírással. A kérdőívek külön-külön is alkalmazhatók a célcsoportok attitűdjének mérésére. A mérőeszköz viszonylag kis munkaráfordítással adaptálható más területekre (pl. közlekedés, várostervezés, környezetvédelem, stb.) fejlesztett 'smart' eszközök fogadókészségének vizsgálatára is.

Társadalmi innovációs vonatkozások

A 'smart' fejlesztésekkel kapcsolatban élénk a társadalmi igény, hogy a termék a vele szemben elvárható vásárlói szükséglet kielégítésen túl összhangban legyen a közösség és a környezet megóvásának szempontjaival is. A kutatás során kifejlesztett mérőeszköz segítséget nyújthat a vállalkozások számára, hogy piaci stratégiájuk kialakítása során releváns információkat nyerjenek a piac és a társadalom elvárásairól a termékük irányába. A konstruktőrök számára pedig lehetőséget ad arra, hogy kutatásaik, fejlesztéseik során felismerjék azokat a sarokpontokat, amelyeket figyelembe kell venniük a szélesebb társadalmi érdek érvényesüléséért.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Társadalomtudományi Kar

GEP(NET)-fejlesztés

Módszertan és szolgáltatási innováció

Kutatásvezető: Dr. Kövér-Van Til Ágnes

ELTE Társadalomtudományi Kar
Szociális Tanulmányok Intézete
kover.agnes@tatk.elte.hu

ELTE | TáTK
TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

GEP(NET)-fejlesztés: Módszertan és szolgáltatási innováció

Milyen problémára keres megoldást?

A projekt, az Európai Unió által támasztott követelményekkel összhangban, a *'Horizont Európa' kutatási és innovációs program*ban való részvétel kötelező feltételeként előírt Nemi Egyenlőségi Terv (NET) kialakítására és megvalósítására ad eddig nem létező, újszerű módszertani és logisztikai támogatást olyan pályázni kívánó szervezeteknek, amelyek nem rendelkeznek az ELTE számára rendelkezésre álló elméleti szaktudással, adatgyűjtési és folyamattervezési gyakorlattal.

Milyen módon oldja meg a problémát?

A projekt szolgáltatásinnovációs programot dolgozott ki, amely segíti a pályázni kívánó szervezeteket az uniós elvárásoknak megfelelő Nemi Egyenlőségi Terv elkészítésében. Az első fázisban egy szolgáltatás-innovációs leirat készült; a második fázisban adatfeltárási és folyamattervezési módszertani kézikönyv került kidolgozásra, amely tartalmazza azt, hogy a potenciális felhasználók milyen pontokon és milyen tudást tudnak megrendelni az ELTE-től.

Kutatási eredmények

1. Szolgáltatásinnovációs leirat: a NET kialakítási folyamatának rövid megvalósítási térképét, lépés-blokkjait és azok logisztikai csomópontjait írja le.

2. Adatfeltárási, valamint folyamattervezési és -megvalósítási módszertani kézikönyv: a diagnózisfelvételt, a tervezést, a megvalósítást és az ellenőrzés indikátorait tartalmazó módszertani anyag, amelyet az ELTE szakértői dolgoztak ki, s melyet *ELTE-NET–KnowHow* név alatt kívánunk levédetni. (Az angol név: *ELTE-GEP–KnowHow*.)

Társadalmi innovációs vonatkozások

1. ELTE-NET Szolgáltatási Flyer – innovációs leirat
2. *ELTE-NET-KnowHow* – Módszertani kézikönyv, amely részletes módszertani útmutatót tartalmaz a NET diagnózis felvételéhez, tervezéséhez, megvalósításához és ellenőrzéséhez.

E két dokumentum alkalmas arra, hogy külső megrendelők (K+I szervezetek) tájékozódjanak az ELTE által a NET kialakításához nyújtott szolgáltatásokról.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Társadalomtudományi Kar

Online depressziós fórumok

feltérképezése és optimalizálása

Kutatásvezető: Dr. Sík Domonkos

ELTE Társadalomtudományi Kar
Szociológiai Intézet
sik.domonkos@tatk.elte.hu

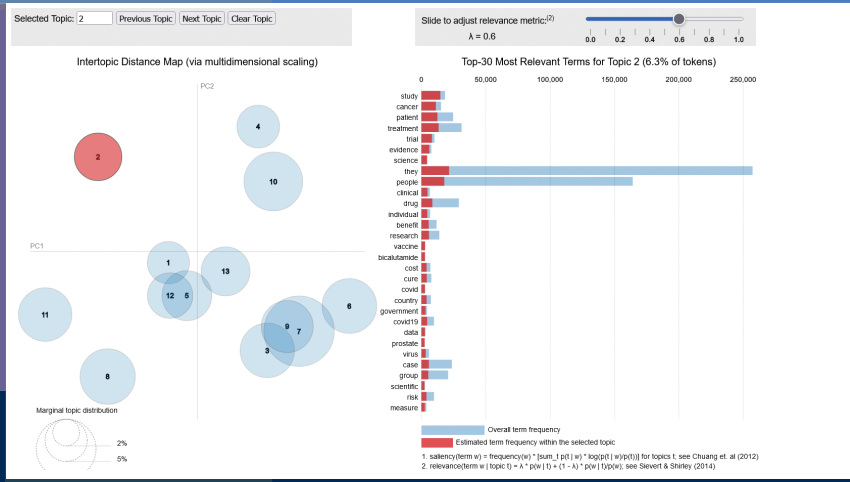

ELTE | TáTK
TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

Online depressziós fórumok feltérképezése és optimalizálása

Milyen problémára keres megoldást?

Az *e-mental health* közösségek a COVID–19-járvány óta különösen fontossá váltak: a társadalmi távolságtartás és a karanténszabályok nemcsak a mentális terhek növekedését eredményezték, hanem a személyes tanácsadást is megakadályozták. Így egyre többen kezdtek online segítséget keresni. Ez a tendencia szolgált kutatásunk kiindulópontjául: azt vizsgáltuk, hogy a COVID–19 milyen hatással van a depresszióról szóló laikus, fórumalapú diskurzusokra. Ehhez egy járványkitörés előtti és utáni szövegkorpuszt hasonlítottunk össze természetes nyelvfeldolgozás segítségével.

Milyen módon oldja meg a problémát?

Adatbázisunk 339.550 nyilvánosan elérhető bejegyzésből áll, melyeket 2016. február 15. és 2020. december 31. között posztoltak a legnépszerűbb angol nyelvű online egészségügyi fórumokon. A számítógépes szövegelemzés egy eszközét, a strukturális topikmodellt (STM) használtuk a korpusz feldolgozására. A modell feltételezi néhány látens téma meglétét (amelyeket szavak feletti multinomiális eloszlásokként határoz meg), és minden egyes posztot e témák keverékének tekint, amelyek egymással korrelálhatnak és amelyeket befolyásolhatnak bizonyos metaváltozók (itt: a járványkitörés előtti vagy utáni időpont).

Kutatási eredmények

Általánosságban elmondható, hogy a diskurzus szerkezete nem alakult át alapvetően: szinte minden korábban feltárt monologikus és interaktív mintázat megfelelője ismét megtalálható volt. Azt vártuk, hogy a COVID–19 kifejezettebb szerepet kap, és a témák e köré összpontosulnak, de eredményeink szerint nem így történt. Az *e-mental health* közösségi diskurzusok elemzése alapján a COVID–19 hatása a depressziós témákra ambivalens. A pandémia nem foglalta el a depressziós fórumok diszkurzív terét, mégis annak számos aspektusát átalakította: új kritikai horizont nyílt meg; a biomedikális tekintély megerősödött; az énközpontú perspektívák finomodtak; a korábban megkérdőjelezhetetlen diszkurzív keretek töredezetté váltak; és a vészhelyzet horizontja háttérbe szorította a korábbi kockázati perspektívát. Ebben az értelemben, még ha a világjárvány meg is növelte a depresszió egyéni terheit (ami a diszkurzív tevékenység számos szintjén kimutatható) és megerősítette a biomedikális megoldásokat, a diszkurzív teret is átstrukturálta oly módon, ami új kritikai horizontokat nyit és a reifikáló hatalmi struktúráktól való viszonylagos megszabadulást teszi lehetővé.

Társadalmi innovációs vonatkozások

Ami a gyakorlati megvalósítást illeti, ezeket a dinamikákat szisztematikusan lehet megközelíteni: a megnövekedett kontingenciát fokozott online támogató kapcsolatokkal és koncentrált figyelemmel kell kezelni; a kritika és a kapcsolódó önkifejezés terét védeni kell, míg a szélsőséges, összeesküvés-elmélet-szerű hangokat ellenőrizni, s az interaffektív megoldások keresésének interaktív terét ápolni kell. A COVID–19 nemcsak a betegséggel kapcsolatos kérdések megvitatására ad lehetőséget, hanem a késő modern lét tágabb struktúráira való reflektálásra is: ebből a lehetőségből a depressziós fórum résztvevői profitálhatnak, ha megfelelő támogatást kapnak.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Társadalomtudományi Kar

Közvéleménykutatási módszerek új technológiai és társadalmi környezetben

Kutatásvezető: Szeitl Blanka

ELTE Társadalomtudományi Kar
Empirikus Tanulmányok Intézete
szeitl.blanka@tatk.elte.hu

ELTE | TáTK
TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

Milyen problémára keres megoldást?

A *survey*-típusú, azaz *kérdőíves adatgyűjtések*nek központi szerepük van a kvantitatív társadalomkutatásban. Egyre többször találkozhatunk azzal, hogy a kutatók egyszerű online (például *Facebook*-on terjesztett) adatgyűjtés alapján jutnak konklúziókra vagy interpretálják adataikat megbízható, pontos vagy tényszerű eredményként.
Az online adatgyűjtések viszont nem teljesítik azokat a matematikai-statisztikai feltételeket, amik alapján az ilyen adatgyűjtésből származó eredményeket megbízhatónak lehetne tekinteni.

Milyen módon oldja meg a problémát?

1. Kutatási kérdés: Milyen arányban kerülnek közlésre valóban megbízható adatgyűjtésekre alapozott eredmények a tudományos folyóiratokban, illetve az online sajtóban?
Módszer: Tartalomelemzés. Előre kiválasztott tudományos folyóiratokban és a legnépszerűbb online híroldalakon megjelent cikkekben/közlésekben vizsgáltuk meg a kérdést és elemeztük az eredményeket.
2. Kutatási kérdés: Milyen problémákkal szembesül az adatgyűjtési piac a változó technológiai és társadalmi környezetben?
Módszer: Kérdőíves adatgyűjtés. A piaci szereplők részére eljuttattuk kérdőívünket a saját kérdéseinkkel, majd elemeztük az eredményeket.
3. Kutatási kérdés: Milyen torzításokhoz vezet Magyarországon az egyre népszerűbb online adatgyűjtés?
Módszer: Szimuláció. Adminisztratív adatok (KSH) és korábbi *survey* felmérések felhasználásával szimuláljuk az online felmérések pontosságát.

Kutatási eredmények

Magyarországon az adatgyűjtési piac jelentősen vesztett méretéből, és e szegmensben drasztikus minőségromlás ment végbe.
A kérdőíves adatokra a társadalomkutatás egyre erősebben támaszkodik, és nagy arányban jelennek meg a nem valószínűségi mintán kérdezett, statisztikai értelemben megbízhatatlannak minősülő adatforrások a tudományos közlésekben is.
Az online felmérések aránya drasztikusan nő itthon is, amit leginkább az emelkedő internetpenetráció tesz lehetővé. Eredményeink alapján jelenleg Magyarországon a kutatások 60%-a online felmérés.

Egy online, kvótás felmérésből származó becslés csupán az összes lehetséges forgatókönyv negyedében (25%-ában) eredményez „jó" becslést, minden további esetben az eredmény téves.
Részletek:

1. Kutatási eredmény:
Magyarországon az adatgyűjtési piac jelentősen vesztett a méretéből, és e szegmensben drasztikus minőségromlás ment végbe.
A 2017. évi becsült 107 millió dolláros piacméret 2021-re 63 millió dolláros piacméretre zsugorodott, a hivatalos IMDP *(Insight Market Development Index)* mérőszám alapján pedig a második leggyengébb fejlettségű iparral rendelkezünk.

2–3. Kutatási eredmény:
A kérdőíves adatokra a társadalomkutatás egyre erősebben támaszkodik, és nagy arányban jelennek meg a nem valószínűségi mintán kérdezett, statisztikai értelemben megbízhatatlannak minősülő adatforrások tudományos közlésekben is.
Növekszik a statisztikai értelemben megbízhatatlan adatforrások előfordulása tudományos közleményekben (30%-os arányban), míg az online sajtóban még nagyobb ez az arány: eléri az 50%-ot.
Az online felmérések aránya drasztikusan nő itthon is, jelenleg Magyarországon a kutatások 60%-a online felmérés.
A tudományos közegnek jobban ragaszkodnia kell ahhoz, hogy a felvett vagy felhasznált adatokról minden releváns információt (adatfelvételi mód, mintavételi keret, válaszadási arányok és súlyozási paraméterek) megkapjanak, valamint hogy az adott kutatás statisztikai szempontból is korrekt legyen, máskülönben önálló kutatás lebonyolítása felesleges.

4. Kutatási eredmény:
Egy online, kvótás felmérésből származó becslés csupán az összes lehetséges forgatókönyv negyedében (25%-ában) eredményez „jó" becslést, minden további esetben az eredmény téves.
Főleg, ha a vizsgált populáció esetében az internetet nem használó alpopuláció mérete relatíve nagy, vagyha az internethasználó és a nem internethasználó populáció véleménye eltér. Szimulációs munkánk eredménye az, hogy már 0,2-es szintű összesített súlyozott különbség is szignifikánsan eltérő becslést eredményez, azaz már ilyen esetekben is torz eredményt kapunk online mintából.

Társadalmi innovációs vonatkozások

Az online adatgyűjtésekre való áttérés az empirikus társadalomkutatás egy kurrens jelensége, ennek vizsgálata és kiértékelése önmagában is újszerű.
A pontos, tényszerűen felhasználható adatok igénye egyre erősebb mind a társadalomtudományi, mind a politikai, illetve közéleti diskurzusban.
A projekt során készített elemzések a jelenség matematikai hátterét érthetően és a későbbi kutatási tervekbe könnyen integrálhatóan teszik közzé, ami így fejleszti a kutatási szféra ide vonatkozó szegmensét.
A projektben innovatív módon egyesítjük az adatgyűjtéshez kapcsolódó piaci, tudományos és lakossági vonatkozásokat, és mindhárom csoport irányába értékes eredményeket közlünk.

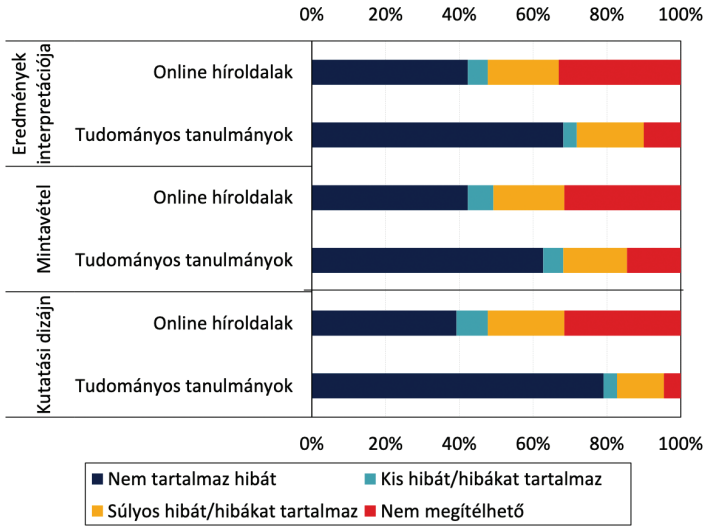

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar

Babalabor
Alfa Generáció Labor

ALFI

Kutatásvezető: Dr. Miklósi Ádám

ELTE Természettudományi Kar
Biológiai Intézet
adam.miklosi@ttk.elte.hu

ELTE | TTK
TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR

Babalabor

Alfa Generáció Labor (ALFI)

Milyen problémára keres megoldást?

A digitális eszközök használata a mozgástól, a társas tevékenységektől és a szerepjátékoktól vonja el az időt, amelyek elengedhetetlenek a társas és kognitív fejlődéshez. A sokat mobilozó/tabletező óvodáskorú gyermekek gyengébben teljesítenek a társas készségekben, így ennek a területnek a fejlesztése és a túlzott „kütyüzésből" eredő káros hatások kompenzálása nagyon fontos. A technológiai fejlődés, az egyre szórakoztatóbb játékok és videók bővülő piaca, valamint a mobileszközök „baby-sitterként" való használata miatt nincs arra esély, hogy az eszközhasználat terjedését visszaszorítsuk.

Milyen módon oldja meg a problémát?

Maguknak a digitális eszközöknek a működését viszont befolyásolhatjuk úgy, hogy azok pozitívabb hatással legyenek a gyermekekre. Erre a célra fejlesztettük ki *Alfi*t, ezt az „élőlényszerűen" viselkedő, interaktív és proaktív applikációcsomagot, amely *launcher*ként, vagyis kezdőképernyőként működik, ezáltal hatással van az eszköz általános működésére is (pl. képernyőidő-limit állítható be benne, ennek elérésekor *Alfi* „elfárad" és „aludni megy"), és a rajta futó egyéb alkalmazásokra (pl. a káros alkalmazások így elrejthetők a gyerek elől). *Alfi* emellett (játékaival) arra ösztönzi a gyermek felhasználót, hogy offline tevékenységeket végezzen, társas interakciókban vegyen részt. *Alfi* továbbá a szülőt is próbálja ösztönözni a gyermekkel való foglalkozásra, például meseolvasásra és mesealkotásra.

Kutatási eredmények

Kutatásaink szerint a gyerekek egyre korábban kezdik használni a mobileszközöket, már a 2-3 évesek közel fele mobilozik/tabletezik (Konok – Bunford – Miklósi, 2019). Kimutattuk azt is, hogy a mobileszköz-használat gyengébb társas (tudatelméleti) készségekkel (Konok et al., 2021) és több kortárskapcsolati problémával (Konok & Szőke, 2022) jár együtt. A figyelmi problémák még fokozottabb mobilhasználathoz vezetnek (Konok & Szőke, 2022), a mobilhasználat viszont megváltoztatja a figyelmi működést: részletekre irányuló figyelmi fókuszt idéz elő (Konok et al., 2021). A gyermekkori mobileszköz-használat tehát megváltoztatja mind a figyelmi folyamatokat, mind a társas-kognitív készségeket. A káros hatások elkerülése érdekében van szükség *Alfi*ra, melynek hatásait a gyermekek társas kapcsolataira és szocio-kognitív készségeikre jelenleg kutatjuk. A vizsgálatokban az általunk kifejlesztett, játékosított digitális kognitív teszteket használjuk, melyeket egy friss kutatásunkban (Korom és mtsai, előkészületben) validáltunk.

Társadalmi innovációs vonatkozások

*Alfi*val szeretnénk a családokat segíteni abban, hogy minél egészségesebb online–offline egyensúlyt tudjanak fenntartani a gyermek életében, és a „kütyüzés" ne menjen a gyermek fejlődésének rovására. Ha *Alfi* van a gyermek eszközén, a szülő biztonságos online térben tudhatja a gyermeket, ahol a játék a gyermek javát szolgálja. *Alfi* innovációs újdonsága, hogy egyszerre egy felügyeleti eszköz, egy készségfejlesztő játékgyűjtemény és egy online társ, ami oldja a „kütyüzés magányosságát" és ha kell, a való életbe irányítja vissza a fiatal felhasználót.

Kutatók, elérhetőségek

1. Dr. Darázs Lénárd
   ELTE Állam-és Jogtudományi Kar
   Polgári Jogi Tanszék
   darazs@ajk.elte.hu

2. Dr. Győri Miklós
   ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
   Gyógypedagógiai Pszichológiai Intézet
   gyori.miklos@barczi.elte.hu

3. Dr. Könczei György
   ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
   Fogyatékosság és Társadalmi Részvétel Intézet
   konczei.gyorgy@barczi.elte.hu

4. Dr. Mohai Katalin
   ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
   Gyógypedagógiai Pszichológiai Intézet
   mohai.katalin@barczi.elte.hu

5. Dr. Perlusz Andrea
   ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
   Gyógypedagógiai Módszertani és Rehabilitációs Intézet
   perlusz.andrea@barczi.elte.hu

6. Dr. Tausz Katalin
   ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
   tausz.katalin@tatk.elte.hu

7. Dr. Csizér Wein Katalin
   ELTE Bölcsészettudományi Kar
   Angol-Amerikai Intézet
   wein.kata@btk.elte.hu

8. Dr. Hargitai Henrik
   ELTE Bölcsészettudományi Kar
   Művészetelméleti és Médiakutatási Intézet
   hargitaih@caesar.elte.hu

9. Dr. Murányi Sarolta
   ELTE Bölcsészettudományi Kar
   Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet
   muranyi.sarolta@btk.elte.hu

10. Dr. Palkó Gábor
    ELTE Bölcsészettudományi Kar
    ELTE Digitális Bölcsészet Tanszék
    contact@elte-dh.hu

11. Dr. Dúll Andrea
    ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar
    Ember és Környezet Tranzakció Intézet
    dull.andrea@ppk.elte.hu

12. Dr. Vizin Gabriella
    ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar
    Pszichológia Intézet
    vizin.gabriella@ppk.elte.hu

13. Lenkai Nóra
    ELTE Savaria Egyetemi Központ
    lenkai.nora@sek.elte.hu

14. Dr. Bagota Mónika
    ELTE Tanító -és Óvóképző Kar
    Matematika Tanszék
    bagota.monika@tok.elte.hu

15. Dr. Kolosai Nedda
    ELTE Tanító -és Óvóképző Kar
    Neveléstudományi Tanszék
    kolosai.nedda@tok.elte.hu

16. Dr. Hammer Ferenc
    ELTE Bölcsészettudományi Kar
    Média és Kommunikáció Tanszék
    hammer.ferenc@btk.elte.hu

    Dr. Lehmann Miklós
    ELTE Tanító -és Óvóképző Kar
    Társadalomtudományi Tanszék
    lehmannm@tok.elte.hu

17. Dr. Lénárd András
    ELTE Tanító -és Óvóképző Kar
    Digitális Pedagógia Tanszék
    lenard.andras@tok.elte.hu

18. Svraka Bernadett
    ELTE Tanító -és Óvóképző Kar
    Neveléstudományi Tanszék
    svraka.bernadett@tok.elte.hu

19. Dr. habil Kövér-Van Til Ágnes
    ELTE Társadalomtudományi Kar
    Szociális Tanulmányok Intézete
    kover.agnes@tatk.elte.hu

20. Dr. Sík Domonkos
    ELTE Társadalomtudományi Kar
    Szociológiai Intézet
    sik.domonkos@tatk.elte.hu

21. Szeitl Blanka
    ELTE Társadalomtudományi Kar
    Empirikus Tanulmányok Intézete
    szeitl.blanka@tatk.elte.hu

22. Székely Klára
    ELTE Társadalomtudományi Kar
    szekely.klara@sek.elte.hu

23. Dr. Miklósi Ádám
    ELTE Természettudományi Kar
    Biológiai Intézet
    amiklosi@ttk.elte.hu

Kutatások

1 Megújult európai fogyasztói adásvétel és a digitális tartalomszolgáltatás szabályozásának implementációja Magyarországon – egy versenyképességi kihívás a kkv-szektor számára
2 Digitális játékra épülő autizmus-szűrőrendszer érzelmi arckifejezés alapú szűrőalgoritmusa első változatának kialakítása – SHAKES projekt
3 „Együtt oktatunk!" Participatív felsőoktatási módszertan kidolgozása
4 IKT-alapú diagnosztikus eszköz-, és tudásfejlesztés
5 Egy fogyatékos személyek inkluzív társadalmi részvételét segítő szemléletformáló program hatásvizsgálata
6 A fogyatékossággal élő embereket támogató, a formális és az informális szektorok ökoszisztémájában létrejött társadalmi innovációk a COVID–19 járvány idején
7 Tanárok jólléte Magyarországon
8 A Kísérteties Csend Könyvtára
9 Narratívkészség-teszt
10 Digitális Örökség Nemzeti Laboratórium
11 Városlakók településviszonyulásának feltárása: települési otthonosság, a társadalmi innováció lehetőségei a településfejlesztésben
12 KLOÉ Program
13 segítéSEK mentorprogram
14 A digitális eszközök használatának lehetséges előnyei a matematikai szorongás csökkentésében
15 Új kulturális játszóterek kisgyerekeknek és családjaiknak
16 A minőségi hírfogyasztás erősítése
17 A digitális világ körülöttünk: alsó tagozatos tanulók az információs társadalomban
18 A matematikatanulási problémák hatékony és preventív mérése – Diszkalkulia Pedagógiai Vizsgálata kritériumorientált mérőeszköz bemérése
19 Mérőeszköz és mérési gyakorlat kidolgozása 'smart' fejlesztések iránti fogadási készség mérésére
20 GEP(NET)-fejlesztés: Módszertan és Szolgáltatási Innováció
21 Online depressziós fórumok feltérképezése és optimalizálása
22 Közvéleménykutatási módszerek új technológiai és társadalmi környezetben
23 Babalabor – Alfa Generáció Labor (ALFI)

www.elte.hu/innovacio